

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie

Bakalářská práce

Ideální mateřská škola v očích veřejnosti

Vypracovala: Mgr. Denisa Svobodová
Vedoucí práce: PhDr. Miluše Vítečková, Ph.D.

České Budějovice 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Písku dne 25. března 2015

.....

Mgr. Denisa Svobodová

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářské práce paní PhDr. Miluši Vítečkové, Ph.D., za její čas při vedení mé práce, vstřícnost, trpělivost a ochotu.

Dále patří mé díky všem těm, kteří se podíleli na tvorbě mého výzkumu a v neposlední řadě i mé rodině a všem, kteří mě při tvorbě této práce podporovali.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je zjistit, jak si představuje veřejnost ideální mateřskou školu, ať už pro své děti, vnoučata či jiné děti. Informace jsou získávány pomocí online dotazníku tak, aby bylo posbíráno co nejvíce dat. Pro výzkum byla zvolena kvantitativní metoda. Z výsledků vyplynulo, že se ve velké míře shoduje představa ideální mateřské školy s reálnou mateřskou školou. Největší nedostatek vidí respondenti v přístupu k rodičům, a to jak učitelek, tak celého vedení mateřské školy. Jako další zde zmiňují počet mateřských škol, který je nedostatečný a dávají přednost třídám složeným pouze z dětí stejného věku. Bylo uvedeno pouze malé procento skutečností, které by respondenti razantně změnili. V čem se odpovědi slučují s realitou je například otevírací doba mateřských škol nebo to, že by si rodiče neměli vybírat z nabídky jídel mateřské školy, ale jídlo by mělo být pevně dáno.

Klíčová slova

Mateřská škola, vnímání, veřejnost

Abstract

The aim of this thesis is to determine how people imagine ideal nursery school, whether for their children, grandchildren or other children. Information are collected via an online questionnaire to receive as much data as possible. For the research I have chosen the quantitative method. The results have showed that most issues are identical with the results of research of real kindergarten. Most respondents see problems in attitude of teachers and the management to parents. Further there was also mentioned that in a class there should be only children of the same age. The number of kindergartens is insufficient. As I have already written, there is a smaller percentage of things that people would change dramatically. Answers which merge with the reality are e.g. the opening hours of kindergartens or only one given menu that means parents couldn't choose from variety of meal but there would be only one choice.

Key words

Ideal kindergarten, perception, public, school

OBSAH

ÚVOD	8
A TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VÝVOJ MATEŘSKÝCH ŠKOL	10
1.1 MATEŘSKÁ ŠKOLA V OBDOBÍ PŘED ROKEM 1989.....	10
1.2 MATEŘSKÁ ŠKOLA V OBDOBÍ PO ROCE 1989	13
1.3 ALTERNATIVNÍ KONCEPCE VE VZDĚLÁVÁNÍ	14
1.4 CHARAKTERISTIKA SOUČASNÉHO PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	16
1.4.1 <i>Koncepce vzdělávání</i>	16
1.4.2 <i>Vzdělávací systém předškolního vzdělávání</i>	18
1.4.3 <i>Kvalitní profesní příprava učitelek</i>	20
2 MATEŘSKÁ ŠKOLA.....	21
2.1 PERSONÁL	21
2.2 POČET DĚTÍ VE TŘÍDĚ	22
2.3 POČET DĚTÍ NA POČET UČITELEK PŘI POBYTU MIMO MATEŘSKOU ŠKOLU	22
2.4 VĚKOVÉ SLOŽENÍ TŘÍD	23
2.5 OTEVÍRACÍ DOBA	23
2.6 UMÍSTĚNÍ MATEŘSKÝCH ŠKOL	24
2.7 STRAVOVÁNÍ V MŠ	25
2.8 VYBAVENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY	26
2.9 KROUŽKY V MŠ	26
2.10 BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ.....	27
B PRAKTICKÁ ČÁST	28
3 METODIKA.....	28
3.1 CÍL PRÁCE.....	28
3.2 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	28
3.3 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	28
3.4 VÝZKUMNÝ SOUBOR	28
3.5 VÝZKUMNÉ METODY.....	31

4 VÝSLEDKY DOTAZNÍKU	32
5 DISKUZE.....	51
ZÁVĚR	55
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
SEZNAM GRAFŮ	60
SEZNAM PŘÍLOH.....	61

ÚVOD

Téma ideální mateřské školy jsem si zvolila z toho důvodu, že jsem vždycky snila o založení či vedení mateřské školy. Každý vedoucí nebo majitel chce, aby jeho školka či jiné zařízení fungovalo, bylo kvalitní a dle představ nejen jeho, ale i představ rodičů.

Děti jsou pro rodiče vše, a proto jim také záleží na tom, kam své děti dávají, když musí chodit do práce. Je důležité, aby byly děti v bezpečném a harmonickém prostředí.

Mým hlavním úkolem je zjistit, jak by si lidé takovou školku, do které by rádi dávali své ratolesti, představovali. Bakalářská práce mi přišla ideální forma k zjištění potřebných informací, které ovšem nebudou užitečné jen pro mne, ale i pro další studenty, učitele či majitele mateřských škol.

Jak by tedy měla taková ideální mateřská škola vypadat a co by měla splňovat? To je otázka, na kterou hledám v rámci bakalářské práce odpověď. Je ovšem velice těžké na ni odpovědět. Vezmeme-li v úvahu různorodé představy každého jednotlivého respondenta o tomto ideálu a co vše musí mateřská škola splňovat, aby mohla být otevřená. V první řadě musí být v souladu s požadavky stanovenými v rámcovém vzdělávacím programu, právními normami a předpisy. Avšak i v případě, že již všechny dané normy a předpisy splňuje, nedá se však ještě říci, že je to fungující a ideální mateřská škola. Často skloňovaným pojmem v souvislosti s ideální mateřskou školou je přístup a ochota pedagogických pracovníků.

Je zde ještě mnoho dalších faktorů, které žádný s legislativních dokumentů neudává, přesto jsou pro rodiče velice důležité a někdy i rozhodující. Jedná se například o umístění mateřské školy, otevírací dobu, jídlo dětí či dostatek pobytu venku. Nejen na tyto oblasti jsem se zaměřila v rámci dotazníkového šetření,

a to z toho důvodu, abych zjistila co nejvíce názorů a nároků na ideální mateřskou školu.

Pod pojmem ideální mateřská škola si každý představí samozřejmě trochu něco jiného. Bylo by velice těžké trefit se do ideálů všech lidí najednou, každý by změnil něco jiného a v jiném rozsahu. Hlavní roli také hraje to, s jakou mateřskou školou se každý z respondentů setkal a zda s ní byl spokojen. Výsledkem tedy bude ideální mateřská škola v očích většiny respondentů.

V teoretické části práce je popsáno, jak vypadala a co podporovala mateřská škola před rokem 1989, po roce 1989 a v současné době. Dále se práce zabývá tím, od čeho by se měla ideální škola odvíjet, čím by se měla řídit. Konec teoretické části je zaměřena na velikost, kvalitu, rozmanitost aktivit, vybavenost a pedagogické zajištění stávajících mateřských škol.

V rámci praktické části je realizováno kvantitativní šetření pomocí online dotazníku, jehož cílem bylo zjistit, jak by si představovala veřejnost ideální mateřskou školu. Výsledky jsou zpracovány do přehledných grafů a srovnány se stávajícími vyhláškami, zákony a aktuálním stavem mateřských škol.

A TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝVOJ MATEŘSKÝCH ŠKOL

1.1 Mateřská škola v období před rokem 1989

Komenský stanovil ve vývoji člověka s přihlédnutím k rozvoji jeho sil a duševního života věkové stupně po šesti letech: dětství, chlapectví, jinošství a mužný věk. První školu představuje mateřský klín (do šesti let), druhým stupněm je škola městská neboli obecná, třetím stupněm je akademie. Škola mateřská je tedy v každé rodině. Dle Komenského je základem vzdělání v předškolním věku mateřský jazyk, který si děti osvojují spolu s poznáváním věcí je obklopujících. Výchova má být přirozená, a má tedy probíhat v soulase s přirozeností člověka.¹

Další významnou osobností byl v 17. století John Locke, který v rozporu s tehdejšími názory zdůrazňoval, že je třeba dát dítěti určitou svobodu. Kladl důraz na rozvoj již od útlého věku, příklad, zkušenost a poučení. Locke je zastáncem individuální výchovy vedené vychovatelem či rodičem. V mládí má být výchova nejnáročnější a postupně se vychovatel stává rádcem a přítelem. Locke nepřipouští žádné strašení ani tělesné tresty. Požadavky kladené na děti je nutno zdůvodnit.²

Stejně tak i Jean Jacques Rousseau v 18. století kladl důraz na to, aby byla výchova přirozená a svobodná. Rousseau se domníval, že čím má člověk nižší postavení, tím je blíže přírodě, tím je lepší – a naopak. Je zakladatelem přirozené, svobodné

¹SOMR, Miroslav a kol.. *Dějiny školství a pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.

²PAVLOVSKÁ, Marie, Zora SYSLOVÁ a Bohumíra ŠMAHELOVÁ. *Dějiny předškolní pedagogiky*. Brno: MuniPress, 2012.

výchovy, tedy naturalismu. Odmítá pohled na dítě jako na „malého dospělého“, respektuje tedy přirozenost dítěte a jeho věkové zvláštnosti.³

Shodný názor měl i Johann Heinrich Pestalozzi, který byl ovlivněn spisy J. J. Rousseaua. Napsal řadu víceméně nesouvislých aforismů pod názvem Večer poustevníků. Vylíčil zde vychovatelské zásady, podle kterých má být všem lidem nejdříve poskytnuto obecně lidské vzdělání a teprve potom odborný výcvik. Největší význam má mít rodina. Metodika vyučování má podle Pestalozziho vycházet se znalosti dětské psychiky a z respektování stupně vývoje dítěte. Přeceňoval učebnice a nedoceňoval význam osobnosti učitele, naproti tomu při výchově a vzdělávání dětí kladl do popředí úlohu matky. Kladl také velký důraz na názornost a na všeobecnost výchovy pro všechny.⁴

V 19. století vystupoval Johann Friedrich Herbart, který kritizoval zejména neschopnost školy zaměřit se na vlastní individualitu žáka, čímž se školní vyučování stává víceméně uniformní. Proti výlučně státní výchově Herbart uvádí námitku, že soukromé ústavy jsou díky omezenému počtu dětí pro věc výchovy mnohem výhodnější. Veřejné školy považuje za nutný doplněk rodinné výchovy. Měl za to, že ve škole se má slučovat autorita a láska v osobě učitele, který vede děti k dobrovolné poslušnosti. Věřil v pokrok lidstva pomocí výchovy a požadoval pro učitele důkladnou vědeckou přípravu. Představoval si zřízení jednotné školy tím způsobem, že by školy elementární, měšťanské i gymnázia byly spojeny v jediný systém.⁵

Oproti tomu Friedrich Fröbel patřící k největším pedagogům počátku 19. století odvozuje základ veškeré výchovy z existence boha, kterého považuje za východisko i cíl člověka. Fröbel promýšlel reformu rodinné výchovy, kterou nezamýšlel propracovat pouze teoreticky, knižně jako Komenský nebo Pestalozzi, nýbrž kterou

³ ŠTVERÁK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983.

⁴ ŠTVERÁK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983.

⁵ SOMR, Miroslav a kol.. *Dějiny školství a pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.

chtěl provádět v praxi. Rozhodl se poskytnout rodičům nový materiál a vzdělávací prostředky vypracované na podkladě zásady názornosti, které by se v soustavě dětských her staly pomůckami pro poučení dětí v jejich aktivním zaměstnání. Zřídil tedy dílnu na hračky v podobě učebních pomůcek, takzvaných „dárků“ (Gaben), a to ve velkém množství. Během let ve Fröbelovi uzrálo přesvědčení, že nejlepším vychovatelem je v první řadě matka, proto upravil ústav pro hry, původně zamýšlený jen pro děti, na cvičnou školu pro vzdělávání opatrovnic dětí, jež se zároveň učily i ženským ručním pracím. Fröbel je při jejich otevření nazval „Kindergarten“ (dětská zahrádka).⁶ Fröbelův přínos pro výchovu spočívá v tom, že po Platónovi, Lockovi, Montaignovi a Rousseauovi vysoce oceňoval význam dětské hry, kterou povýšil dokonce na výchovný princip ve spojení s ručními pracemi a rytmickými cviky.

V českých zemích se Fröbelův systém plně rozšířil pouze na ústavech německých. Již v 80. letech 19. století byl tento systém kritizován s odůvodněním, že poskytuje dětem málo „dušení potravy“.⁷

Výrazný všeobecný přechod k pozitivismu u nás nastal teprve na zlomu 19. a 20. století.⁸ Na konci 19. století začaly snahy o zásadní změnu ve způsobu vzdělávání dětí ve školách. Diskuse o změnách ve školském systému byly dlouhodobé, a proto se (na rozdíl od úprav řízení školství) změna základních školských zákonů upravujících vzdělávací proces a související záležitosti protahovala a byla dovršena až po 15 letech od revoluce.

Na počátku 20. století vzniká hnutí zvané pedagogický reformismus, které sjednocovalo autory různých národností a názorů. Je to kritika dosavadního způsobu vzdělávání (memorování a intelektualismu). Cílem je vytvořit školu moderní, která by nepotlačovala osobnost žáka. Dítě se stalo předmětem bádání. Reformisté preferovali individuální výchovné cíle, aktivitu jedince, maximální

⁶ ŠTVERÁK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983.

⁷ SOMR, Miroslav a kol.. *Dějiny školství a pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.

⁸ ŠTVERÁK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983.

přiměřenost a pedocentrismus (dítě je centrem výchovy, cíle výchovy jsou zcela podřízeny individuálním zájmům a potřebám dítěte).⁹

1.2 Mateřská škola v období po roce 1989

Novela v roce 1990 vytvořila legislativní podklad pro první důležité systémové změny v české vzdělávací soustavě, na jejím základě byla zrušena „jednotná“ škola a zavedena možnost diferenciací výuky podle schopností a zájmů dětí.¹⁰

V centru pozornosti byla vnější reforma, která obsahuje celkové pojetí cílů, obsahů, strategií a organizace výuky či komunikaci s rodiči. Za inspiraci vnější reformy jsou považovány alternativní směry (Waldorfské, Daltonské a Montessori školy) a inovativní programy (Začít spolu či Škola podporující zdraví).¹¹

V první třetině 20. století byly v československých podmínkách hlavními představitelkami reformních změn týkajících se mateřských škol Ida Jarníková, Anna Süssová a Růžena Tesařová. Odproštění programu od školského způsobu práce ve prospěch dítěte a jeho zvláštností bylo opřeno o studium nového reformního pojetí v široké souvislosti euroamerických poznatků.¹²

Anna Süssová založila mateřskou školu podporující tělesný vývoj, volné hry, volné kreslení a výtvarné práce, rozmluvy, prožitky ze zpívání, říkadel a pohádek. Zavedla volný režim přihlížející k situaci, roční době, náladě dětí a jiným okolnostem.

⁹ PAVLOVSKÁ, Marie, Zora SYSLOVÁ a Bohumíra ŠMAHELOVÁ. *Dějiny předškolní pedagogiky*. Brno: Munipress, 2012.

¹⁰ Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy: *Zpráva o vývoji českého školství od listopadu 1989*. Strategické a koncepční dokumenty [online]. 2009 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-cerven-2009?highlightWords=zprava_vyvoj_skolstvi

¹¹ SPILKOVÁ, Vladimíra a kol.. *Proměny primárního vzdělávání v ČR*. Praha: Portál, 2005.

¹² PRŮCHA, Jan a Soňa KOŤÁTKOVÁ. *Předškolní pedagogika: učebnice pro střední a vyšší školy*. Praha: Portál, 2013.

Preferovala možnost volného pohybu dětí a využití času pro volnou hru. Následně se tento přístup stal u nás tradicí.¹³

1.3 Alternativní koncepce ve vzdělávání

Alternativní koncepci ve vzdělávání můžeme vysvětlit jako směr odlišný nebo zástupný k tradičně pojatému nebo běžně užívanému způsobu vzdělávání, který je v současnosti podmíněn i naplňováním Rámcového vzdělávacího programu (dále RVP) pro různé stupně škol.

Alternativními mateřskými školami bývají nazývány i školy s různými zřizovateli. Kromě státu a obce mohou zřizovat mateřské školy i jiné subjekty, např. právnické (církve, firma) a fyzické (soukromá osoba). Tyto mateřské školy jsou akreditované ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) a zařazené do sítě mateřských škol. Vytvářejí si své školní vzdělávací programy (ŠVP) jako ostatní školy, vycházejí ze základů rámcového vzdělávacího plánu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a ve svých programech mají některá specifika (např. začlenění podpory víry).¹⁴

Přehled alternativ v ČR.¹⁵

- **Montessori** - zdůrazňuje vliv vhodných výchovných podnětů na rozvoj dítěte, zejména v „senzitivních fázích“ života.

¹³ PRŮCHA, Jan a Soňa KOŤÁTKOVÁ. *Předškolní pedagogika: učebnice pro střední a vyšší školy*. Praha: Portál, 2013.

¹⁴ PRŮCHA, Jan a Soňa KOŤÁTKOVÁ. *Předškolní pedagogika: učebnice pro střední a vyšší školy*. Praha: Portál, 2013.

¹⁵ PAVLOVSKÁ, Marie, Zora SYSLOVÁ a Bohumíra ŠMAHELOVÁ. *Dějiny předškolní pedagogiky*. Brno: MuniPress, 2012.

- **Waldorfská škola** - základem je antroposofie, která pracuje s fyzickou, duševní a duchovní realitou, hlásí se ke křesťanství, ale systém byl vytvořen na základě přírodně-filozofických názorů W. Goetheho.
- **Daltonská škola** - hlavní myšlenkou je odlišná organizace vzdělávání. Důležitý činitel je osobní zkušenost na základě samostatné činnosti. Mezi učitelem a žákem existuje domluva o rozdělení práce na určité období, žák rozhoduje o své aktivitě sám. V mateřské škole jsou uplatňovány tři rozhodující principy - svoboda a odpovědnost, samostatnost a spolupráce.
- **Začít spolu (Step by step)** - tento program přinesl do škol prvky jako integrované učení hrou, herní tematická centra dovedností a znalostí, toleranci k odlišnostem i nový přístup k dítěti, které není podřízeným, ale rovnocenným partnerem, a současně větší důraz na odpovědnost, která po každé lidské volbě následuje.
- **Zdravá škola** - program podporující zdravý životní styl. Charakterizují ho čtyři hlavní oblasti zdravého životního stylu: Zdravý pohyb, Zdravá výživa, Vnitřní pohoda a Zdravé prostředí. Škola je zaměřena především na vytváření a posilování optimálních předpokladů u každého člověka.
- **Lesní mateřské školy** - hlavním znakem je provoz školy v prostředí přírody a to za „každého počasí“. Místo klasických hraček pak děti používají pracovní náčiní (motyčky, hrábě...), dary lesa (klacík, jako tužka na kreslení, kamínky jako hudební nástroje nebo počítadlo...).
- **Základní a mateřská škola Basic** - prioritou je individuální přístup, vzdělávání dětí jejich vlastním tempem a tvorba příjemné atmosféry. Posláním je poskytovat výchovu a základní vzdělávání pro všechny žáky (cizince, zdravotně znevýhodněné, mimořádně nadané, „pomalé“).

1.4 Charakteristika současného předškolního vzdělávání

1.4.1 Koncepce vzdělávání

Školský zákon obsahuje řadu ustanovení umožňujících a prohlubujících demokratizaci vzdělávání a posilujících jeho evropský rozměr, což se projevuje např.:

- v širším zapojení veřejnosti do procesů projednávání návrhu soustavy oborů vzdělání, rámcových vzdělávacích programů apod.,
- rozšířením práv a povinností účastníků vzdělávání i vně škol a školských zařízení (např. nově explicitně popisuje rozsah práv a povinností dětí a jejich zákonných zástupců),
- dokončením převodu kompetencí ke zřizování škol a řízení školství na nižší úroveň řízení a současně rozšířením autonomie škol a školských zařízení (např. zavádí školskou radu jako povinný orgán školy a také vlastní hodnocení škol),
- v souladu s evropskými trendy nový školský zákon akcentuje celoživotní přístup k učení,
- zakotvuje nové pojetí kurikulárních dokumentů – rámcové a školní vzdělávací programy – pro každý obor vzdělání se vydávají rámcové vzdělávací programy, závazné pro přípravu školních vzdělávacích programů,
- umožňuje bezplatnou docházku do posledního ročníku mateřské školy zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí.¹⁶

Současná koncepce předškolní výchovy je orientovaná na samotné dítě. Osobnostně orientovaná výchova staví do středu dítě s jeho potřebami a zájmy. Vše je dětem přizpůsobeno tak, aby se co nejlépe rozvíjely jejich schopnosti.

¹⁶ Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy: *Zpráva o vývoji českého školství od listopadu 1989*. Strategické a koncepční dokumenty [online]. 2009 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-cerven-2009?highlightWords=zprava_vyvoj_skolstvi

Filozofie předškolní výchovy a osobnostně orientovaný model předškolní výchovy je založen na přesvědčení, že nelze přehlížet všechny dosavadní dobré zkušenosti a tradice české předškolní výchovy, ale zároveň si je vědoma nebezpečí naprosto volného přístupu k dítěti i nesprávného výkladu svobody dítěte. Je proto potřeba určité konvergence rozvoje dítěte jak z individuální, tak ze sociální pozice. Tento konvergentní přístup má za úkol rozvoj individuality dítěte, rozvoj projevu dítěte a dává prostor k vlastnímu vyjádření. Dítě je rovnocenným partnerem dospělého, který ho má respektovat.

Tento přístup má z mateřské školy udělat místo, kde je v rovnováze svobodný rozvoj osobnosti a míra žádoucího omezování.¹⁷

Hlavní principy osobnostně orientované výchovy:

- hlavním východiskem osobnostně orientovaného modelu výchovy je šťastné dětství, tedy zdroj, z něhož bude dítě čerpat sílu pro celý další život
- individuální přístup ke každému dítěti
- nedirektivní přístup k dítěti, učitel je dítěti partnerem a oporou
- dítě je jedinečnou bytostí, která má právo být sama sebou
- uznává dominantní roli rodiny v rozvoji každého z dětí
- mateřská škola tvoří přechod od dětství k systematickému vzdělávání
- hra je nejlepší způsob, jak se naučit to, co budou děti potřebovat
- podporuje samostatnost, spontánnost a tvořivost každého dítěte
- podporuje alternativní přístupy

¹⁷ HITKOVÁ, Eva. Osobnostně orientovaná výchova v mateřské škole. Www.rvp.cz [online]. 2011 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/p/10741/OSOBNOSTNE-ORIENTOVARANA-VYCHOVA-V-MATERSKE-SKOLE.html/>

1.4.2 Vzdělávací systém předškolního vzdělávání

Dnes je vše zaštitěno systémem kurikulárních dokumentů, které tvoří na státní úrovni národní program vzdělávání (NVP) a rámcové vzdělávací programy (RVP) a na úrovni školní školními vzdělávacími programy (ŠVP). Vzdělávací programy, jak rámcové, tak i školní, jsou dále členěny dle institucí na předškolní, základní, základní umělecké vzdělání, gymnázia, střední odborné vzdělání a speciální vzdělání.¹⁸

Národní program rozvoje vzdělávání hodnotí významnost předškolního vzdělávání pro rozvoj a vzdělávání dětí pod odborným vedením. Z toho vyplývají vysoké nároky na profesionální přípravu učitelek pro mateřské školy a na tom založenou kvalitu jejich práce s dětmi.¹⁹

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku. Pravidla jsou závazná pro předškolní vzdělávání v mateřských školách, v mateřských školách s programem upraveným podle speciálních potřeb dětí a v přípravných třídách základních škol.²⁰

Od rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání se odvíjí školní vzdělávací program, který musí každá mateřská škola povinně vytvářet. Má tedy obsahovat danou strukturu a hlavní myšlenky. RVP je však natolik volný, aby umožňoval individuální sestavení dle možností a aktuální situace mateřské školy.

¹⁸ Rámcový vzdělávací program [online]. 2007 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://rvp.cz/>

¹⁹ PRŮCHA, Jan a Soňa KOŤÁTKOVÁ. *Předškolní pedagogika: učebnice pro střední a vyšší školy*. Praha: Portál, 2013.

²⁰ VÝZKUMNÝ ÚSTAV PEDAGOGICKÝ. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání* [online]. 2004 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/ramcove-vzdelavaci-programy/rvp-pro-vseobecne-vzdelavani>.

Každá třída má svůj třídní vzdělávací program, který vedoucí učitelka každé třídy vytváří a upravuje dle složení, možností a schopností dané třídy. Třídní vzdělávací program vychází ze ŠVP, ale vybírá a upravuje témata, náměty nebo celé bloky ze ŠVP ve vztahu ke konkrétní třídě a potřebám dětí. Zaměřuje se na konkrétní cíle a činnosti ve vzdělávací nabídce realizované v integrovaném bloku. V průběhu roku ho pak může učitelka měnit tak, aby pokrýval komplexní rozvoj osobnosti dětí.²¹

Je možné tvořit pro nějaké děti individuální vzdělávací plán, aby bylo zajištěné komplexní a úměrné vzdělávání podle možností daného dítěte. Tento individuální vzdělávací plán (dále IVP) také vychází ze ŠVP, dále z psychologického vyšetření či ze speciálně pedagogického vyšetření. IVP je součástí žákovy dokumentace a obsahuje údaje o rozsahu, průběhu, obsahu a způsobu poskytování individuální speciálně pedagogické nebo psychologické péče včetně zdůvodnění. Zahrnuje rovněž cíle vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, včetně případného prodloužení délky vzdělávání, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů.²²

Dále se předškolní vzdělávání řídí školským zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, který charakterizuje hlavní cíle předškolního vzdělávání.²³

²¹ KOŤÁTKOVÁ, S. a J. PRŮCHA. *Předškolní pedagogika - ŠVP, TVP, IVP, práva dítěte*. Rvp.cz [online]. 2013 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/18029/predskolni-pedagogika-svp-tvp-ivp-prava-ditete.html/>

²² Národní ústav pro vzdělávání. *Jak má vypadat individuální vzdělávací plán* [online]. neuveden [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/cinnosti/kurikulum-vseobecne-a-odborne-vzdelavani-a-evaluace/jak-ma-vypadat-individualni-vzdelavaci-plan>

²³ PRŮCHA, Jan a Soňa KOŤÁTKOVÁ. *Předškolní pedagogika: učebnice pro střední a vyšší školy*. Praha: Portál, 2013.

1.4.3 Kvalitní profesní příprava učitelek

Základem dobré úrovně mateřských škol je nesporně kvalitní odborná příprava učitelek. Tato příprava má v českých zemích dlouhou tradici a realizuje se třemi způsoby studia:

- na středních pedagogických školách;
- na vyšších odborných školách;
- na vysokých školách.

Odborná příprava k výkonu profese učitelky mateřské školy je u nás dvoukolejná, může tedy probíhat jak na středoškolské, resp. vyšší odborné úrovni, tak na vysokoškolské úrovni. Efekty kvalifikace získané těmito rozdílnými druhy studia pro realizaci předškolního vzdělávání nejsou spolehlivě zjištěny. V současné době je tendence podporující vysokoškolskou přípravu, ale nezdá se, že by ekonomická situace a kapacita pedagogických fakult umožňovaly tuto přípravu zavést jako jedinou možnou.²⁴

²⁴ PRŮCHA, Jan a Soňa KOŤÁTKOVÁ. *Předškolní pedagogika: učebnice pro střední a vyšší školy*. Praha: Portál, 2013.

2 MATEŘSKÁ ŠKOLA

Tato kapitola je zaměřená na to, jak současná mateřská škola funguje, jaké jsou konkrétní stanovené počty dětí ve třídách a na další základní fakta, která o provozu a chodu mateřských škol víme.

2.1 Personál

K tomu, aby mohl kdokoliv učit děti v mateřské škole, musí dle Zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů splňovat následující:

Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně-pedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu.²⁵

Pedagogickým pracovníkem může být ten, kdo splňuje tyto předpoklady:

- je plně způsobilý k právním úkonům,
- má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává,
- je bezúhonný,
- je zdravotně způsobilý a
- prokázal znalost českého jazyka, není-li dále stanoveno jinak.

Uznávání odborné kvalifikace a splnění předpokladu bezúhonnosti a zdravotní způsobilosti u státních příslušníků členských států Evropské unie, případně jejich rodinných příslušníků, a státních příslušníků ostatních států, kteří jsou v členském

²⁵ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Aktuální znění zákona o pedagogických pracovnících k 1. září 2012 [online]. 2012 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/aktualni-zneni-zakona-o-pedagogickych-pracovnicich-k-1-zari>

nebo jiném státě oprávněni konat přímou pedagogickou činnost, se řídí zvláštními právními předpisy.²⁶

2.2 Počet dětí ve třídě

Maximální a minimální průměrný počet dětí v jedné třídě je stanoven pevně podle Vyhlášky č.14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání následovně:

Mateřská škola s jednou třídou má nejméně 15 dětí, mateřská škola se dvěma a více třídami má nejméně v průměru 18 dětí ve třídě. Je-li v obci pouze jedna mateřská škola s jednou třídou, má nejméně 13 dětí, jediná mateřská škola v obci se dvěma a více třídami má nejméně v průměru 16 dětí ve třídě.

Třída mateřské školy se naplňuje do počtu 24 dětí.

Třída, ve které jsou zařazeny děti se zdravotním postižením, má nejméně 12 dětí a naplňuje se do počtu 19 dětí.²⁷

2.3 Počet dětí na počet učitelek při pobytu mimo mateřskou školu

K zajištění bezpečnosti dětí při pobytu mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, stanoví ředitel mateřské školy počet pedagogických pracovníků tak, aby na jednoho pedagogického pracovníka připadlo nejvýše

- 20 dětí z běžných tříd, nebo
- 12 dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti se zdravotním postižením.

²⁶ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Aktuální znění zákona o pedagogických pracovnících k 1. září 2012 [online]. 2012 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/aktualni-zneni-zakona-o-pedagogickych-pracovnicich-k-1-zari>

²⁷ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Vyhláška č.14/2005 Sb. [online]. 2005 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-14-2005-sb-o-predskolnim-vzdelavani-1>

Výjimečně může ředitel mateřské školy zvýšit počty dětí uvedené

- v odstavci 2 písm. a), nejvýše však o 8 dětí, nebo
- v odstavci 2 písm. b), nejvýše však o 11 dětí.²⁸

2.4 Věkové složení tříd

Věkové složení tříd Vyhláška č.14/2005 Sb. nepřikazuje, píše pouze o rozdělení na ročníky při volbě věkově podobných dětí ve třídách, viz dále.

- Předškolní vzdělávání má 3 ročníky. V prvním ročníku mateřské školy se vzdělávají děti, které v příslušném školním roce dovrší nejvýše 4 roky věku. Ve druhém ročníku mateřské školy se vzdělávají děti, které v příslušném školním roce dovrší 5 let věku. Ve třetím ročníku mateřské školy se vzdělávají děti, které v příslušném školním roce dovrší 6 let věku, a děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky.
- Do jedné třídy mateřské školy lze zařadit děti z různých ročníků.²⁹

I u věkového složení tříd záleží na samotné škole, kterou variantu si zvolí.

2.5 Otevírací doba

Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání nestanovuje závaznou otevírací dobu, která by byla společná pro všechny státní mateřské školy. Tato vyhláška pouze určuje minimální počet hodin, po které musím být mateřská škola otevřená a dále dělí školy podle této doby, a to takto:

²⁸ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Vyhláška č.14/2005 Sb. [online]. 2005 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-14-2005-sb-o-predskolnim-vzdelavani-1>

²⁹ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Vyhláška č.14/2005 Sb. [online]. 2005 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-14-2005-sb-o-predskolnim-vzdelavani-1>

- Mateřská škola s celodenním provozem poskytuje dětem vzdělávání déle než 6,5 hodiny denně, nejdéle však 12 hodin denně.
- Mateřská škola s polodenním provozem poskytuje dětem vzdělávání nejdéle 6,5 hodiny denně.³⁰

Mateřská škola tedy může zvolit otevírací dobu libovolnou.

2.6 Umístění mateřských škol

Co se týká umístění mateřské školy, žádná vyhláška ani zákon umístění neupravují. Je tedy zcela na zřizovateli, kde mateřskou školu otevře.

Děti se pak umísťují do mateřských škol podle spádové oblasti. Dalo by se tedy říci, že ten kdo bydlí v centru města má spádovou školku v centru a naopak rodiny s dětmi bydlící na okraji, dávají děti do školek na okraji města, tedy alespoň by měli dle oné spádové oblasti.

Pokud však rodičům mateřská škola nevyhovuje, či je již plná, mohou jít na zápis do libovolné mateřské školy.

Kdo rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, kdo stanovuje kritéria pro přijetí a má dítě právo na předškolní vzdělávání?

K předškolnímu vzdělávání přijímá děti ředitel/ka mateřské školy. Ta také stanoví kritéria pro přijetí. Ze zákona musí vzít přednostně děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Dalším kritériem může být např. trvalý pobyt v obci, která MŠ zřizuje, věk dítěte, sourozenec, který již MŠ navštěvuje apod. Jedná-li se o firemní mateřskou školu zřízenou v souladu s § 34, odst. 8 školského zákona, přijímá děti ředitel mateřské školy dle kritérií, které stanoví zřizovatel - stát,

³⁰ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Vyhláška č.14/2005 Sb. [online]. 2005 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-14-2005-sb-o-predskolnim-vzdelavani-1>

kraj, obec nebo svazek obcí. V ostatních případech rozhoduje na základě kritérií stanovených vnitřním předpisem právnické osoby vykonávající činnost školy. Kritéria se zveřejní předem, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Právo na předškolní vzdělávání mají pouze děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. V případě, že je nelze z kapacitních důvodů přijmout, má obec, ve které má dítě místo trvalého bydliště, povinnost zajistit mu místo v jiné mateřské škole.³¹

2.7 Stravování v MŠ

Školní stravování se řídí stanovenými výživovými normami a rozpětím finančních limitů na nákup potravin. Výživové normy pro školní stravování jsou uvedeny v příloze č. 2 této práce.

Dle vyhlášky o stravování nemá mateřská škola povinnost mít vlastní jídelnu.

Školní jídelna v rámci školního stravování vydává jídla, která sama připravuje, a může připravovat jídla, která vydává výdejna. Výdejna v rámci školního stravování vydává jídla, která připravuje jiný provozovatel stravovacích služeb.³²

V mateřské škole je všem dětem podáváno totožné jídlo, s výjimkou dětí s alergií či jakoukoliv dietou.

³¹ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Nejčastější dotazy k předškolnímu vzdělávání [online]. rok neuveden [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/nejcastejsi-dotazy-k-predskolnimu-vzdelavani>

³² Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Vyhláška č.107/2005 Sb., o předškolním stravování [online]. 2005 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-107-2005-sb-1>

2.8 Vybavení mateřské školy

Hlavní požadavek na vybavení v mateřských školách je, aby bylo bezpečné. Není určeno, co vše by měla mateřská škola obsahovat, vlastnit a tedy i zprostředkovávat dětem. Je zcela na vedení mateřských škol, jaké vybavení pro jakou třídu zvolí. Vybavení je zcela určitě odlišné, každý/á ředitel/ka či učitel/ka té či oné mateřské školy má odlišný názor na vhodně zvolené hračky pro svou mateřskou školu a také jiné finanční prostředky, ze kterých může dané vybavení pořizovat.

Co mají všechny mateřské školy společné je to, že každé dítě musí mít svoje místo u stolečku a v případě, že ve školce přespává i svoji postýlku.

2.9 Kroužky v MŠ

V roce 2007 byl proveden regionální výzkum³³, zda patří kroužky do mateřské školy. Z tohoto výzkumu vyplynulo, že nejfrekventovanějšími zájmovými činnostmi nabízenými mateřskými školami jsou pěvecký kroužek, výtvarný kroužek, angličtina, keramika, dramatický kroužek a hra na flétnu. Několik dalších zájmových činností bylo nabízeno vždy jen v jedné mateřské škole (aerobik, jóga, ekologie, taneční a hudebně pohybový kroužek).

Jedním z důvodů, které vedou ředitelky mateřských škol k nabídce nadstandardních činností, je zájem rodičů o konkrétní aktivitu. Autorka se dále domnívala, že nejvíce rodičů by mělo zájem o výuku angličtiny v mateřské škole.³⁴

³³ Nakladatelství Portál. Patří kroužky do mateřské školy? [online]. 2008 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.portal.cz/scripts/detail.php?id=25560>

³⁴ Nakladatelství Portál. Patří kroužky do mateřské školy? [online]. 2008 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.portal.cz/scripts/detail.php?id=25560>

2.10 Bezpečnostní opatření

Bezpečností v mateřských školách a školských zařízeních se zabývá novela Školského zákona (č. 472/2011 Sb.), který zadává ředitelům povinnost vytvořit školní řád. V tomto školním řádu musí být vypsáno vše o bezpečnosti ve školských zařízeních a mnoho dalšího, viz níže.

Ředitel/ka školy vydá školní řád; ředitel/ka školského zařízení vnitřní řád. Školní řád a vnitřní řád upravuje

- podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí, žáků, studentů a jejich zákonných zástupců ve škole nebo školském zařízení a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky,
- provoz a vnitřní režim školy nebo školského zařízení,
- podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků nebo studentů a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,
- podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany dětí, žáků a studentů.

Školní řád nebo vnitřní řád zveřejní ředitel/ka na přístupném místě ve škole nebo školském zařízení, prokazatelným způsobem s ním seznámí zaměstnance, žáky a studenty školy nebo školského zařízení a informuje o jeho vydání a obsahu zákonné zástupce nezletilých dětí a žáků.³⁵

³⁵ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Školský zákon Školský zákon 21. 10. 2014 Novela školského zákona (č. 472/2011 Sb.) - výklady a informace [online]. 2011 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/skolsky-zakon>

B PRAKTICKÁ ČÁST

3 METODIKA

3.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zjistit, jak si představuje veřejnost ideální mateřskou školu, ať už pro své děti, vnoučata či jiné děti.

3.2 Výzkumný problém

Jak vypadá ideální mateřská škola z pohledu veřejnosti?

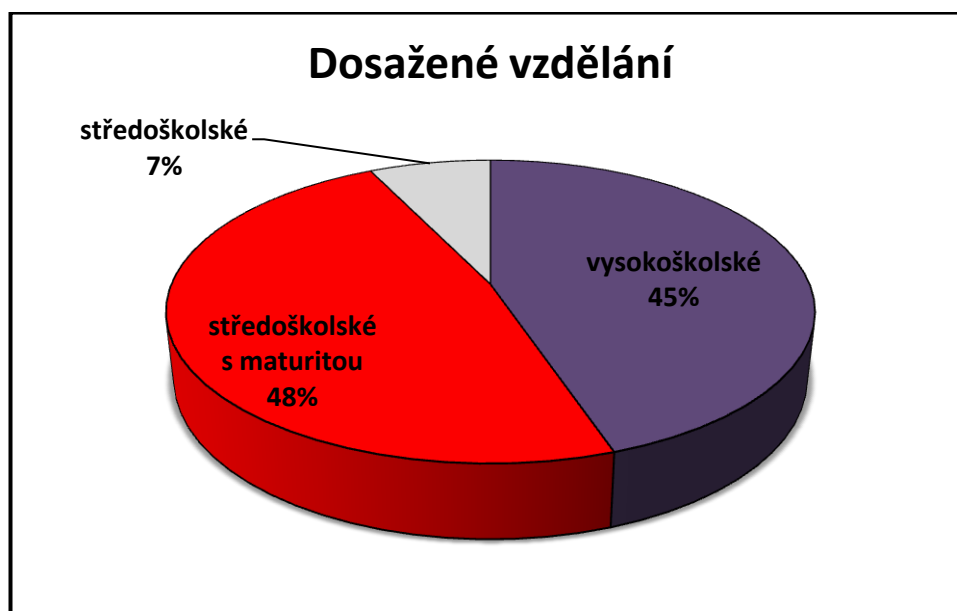
3.3 Výzkumné otázky

- Jakou má veřejnost představu o ideální MŠ a jaká by měla splňovat kritéria?
- Co považuje veřejnost za nejdůležitější v souvislosti s představou ideální MŠ?
- Jaké je ideální umístění mateřské školy?
- Jakou má veřejnost představu o podobě stravování (možnost výběru stravy rodiči, jídlo pro všechny děti stejné)?
- Jaký je názor veřejnosti na pobyt dětí venku?
- Jaké aktivity by měla podle veřejnosti ideální MŠ nabízet?

3.4 Výzkumný soubor

Online dotazník byl rozeslán pomocí e-mailů a sociálních sítí. Snahou bylo získat informace od široké veřejnosti, tedy od lidí všech věkových kategorií a různého vzdělání. Celkem se dotazníkového šetření účastnilo 126 respondentů.

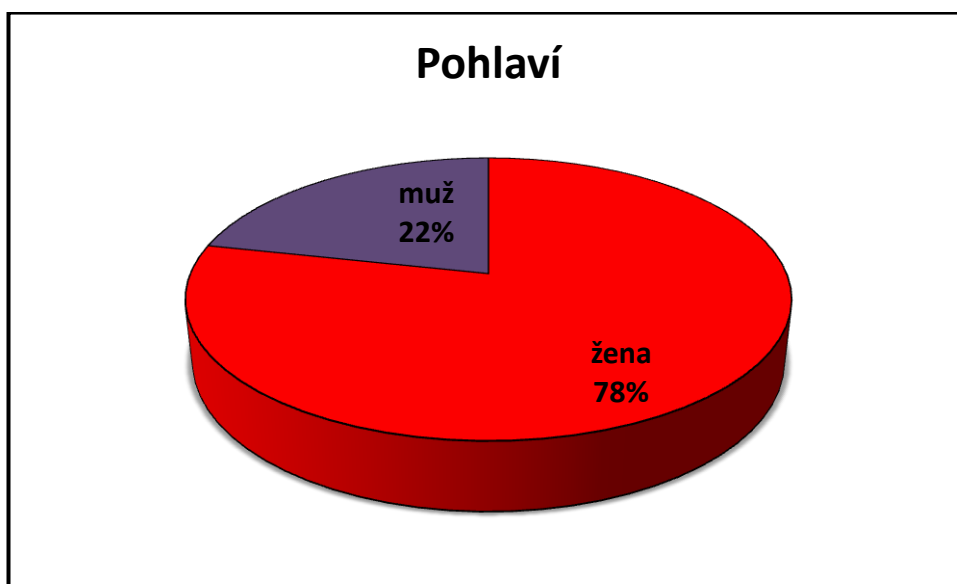
Graf 1: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní výzkum

Celkem dotazník vyplnilo 126 respondentů. Jak je vidět v grafu 1, většina respondentů (konkrétně 48 %) měla středoškolské vzdělání s maturitou, o pět respondentů méně (tedy 45 %) mělo vzdělání vysokoškolské. Pouze devět respondentů mělo středoškolské vzdělání bez maturity.

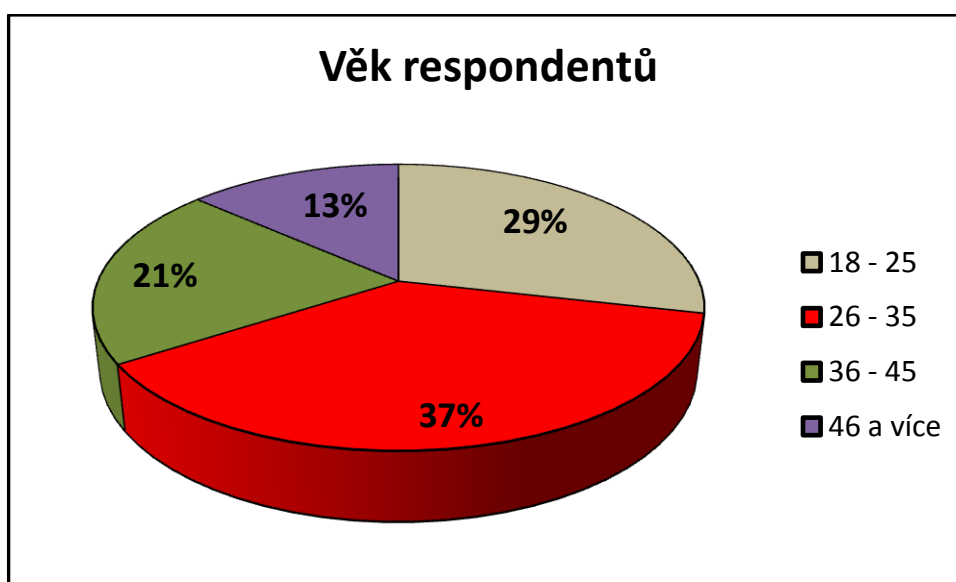
Graf 2: Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní výzkum

V 78 % (99) vyplnila dotazník žena, muži byli respondenty v 27 případech (22 %).

Graf 3: Aktuální věk respondentů

Zdroj: vlastní výzkum

Největší počet respondentů byl ve věku 26 - 35 let, a to 37 % (47 respondentů), ve věku 18 – 25 bylo 29 % (36 respondentů). V rozmezí 36 - 45 bylo 21 % (26 respondentů). Zbývajících 13 % (17 respondentů) bylo ve věku 46 a více.

3.5 Výzkumné metody

Pro výzkumné šetření byla zvolena kvantitativní metoda, a to online dotazník (Google Docs), který byl rozeslán e-mailem a přes sociální síť. Tento typ dotazníku a způsob jeho šíření nabízel možnost získat větší počet respondentů v krátkém časovém intervalu.

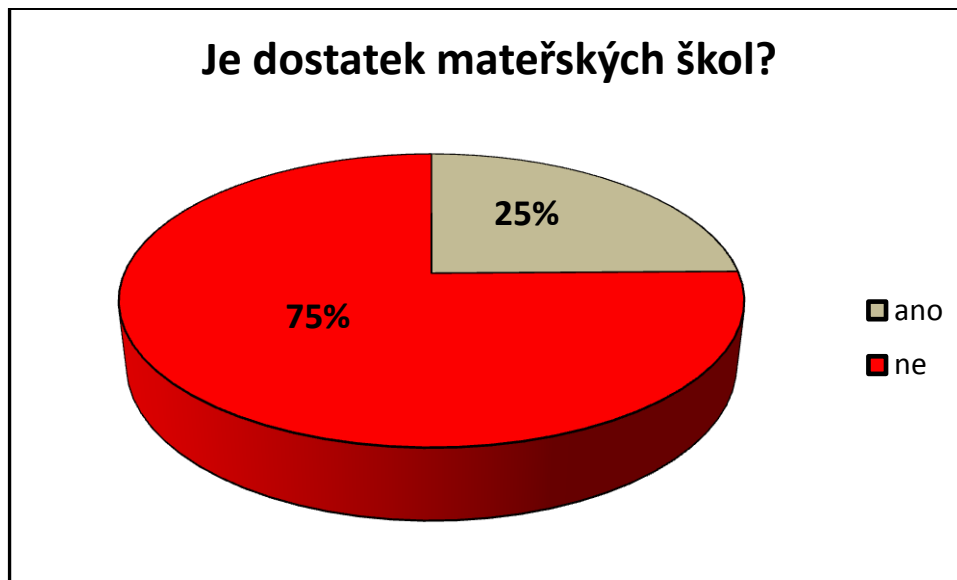
Dotazník byl umístěn na sociální síť a tím byla oslovena široká veřejnost s prosbou o vyplnění a další šíření. Poté byl dotazník rozeslán pomocí e-mailu všem mým známým, kamarádům, spolužákům a přidána byla také prosba o přeposlání dále. Osloveni byli rodiče předškolních dětí i lidé, kteří nemají děti v předškolním věku.

Dotazník tvořilo celkem 21 otázek, a to i vzhledem k tomu, že se jednalo o dotazník šířený elektronicky. Dotazník je přiložen k bakalářské práci jako Příloha č. 1.

4 Výsledky dotazníku

a) Myslíte si, že je dostatek mateřských škol?

Graf 4: Je dostatek mateřských škol

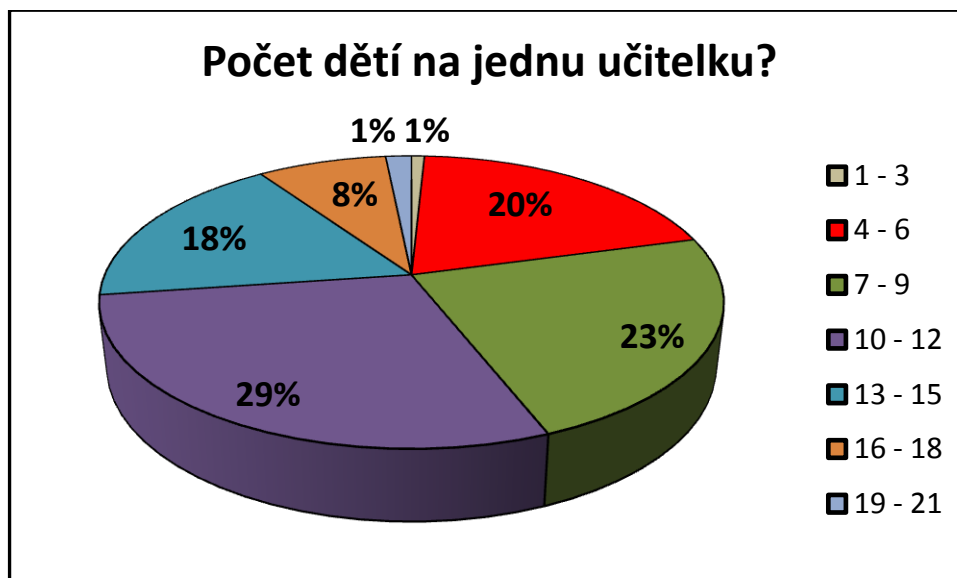
Zdroj: vlastní výzkum

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že tři čtvrtiny respondentů si myslí, že je mateřských škol nedostatek a zbylá jedna čtvrtina je přesvědčena o opaku.

Nedostatek mateřských škol tedy není pouze fakt současné doby, ale stejně tak jej vnímají respondenti účastníci se výzkumného šetření. Stávající mateřské školky jsou plné a přednostně jsou v nich umísťovány starší děti. Pokud chtějí rodiče dát do mateřské školy děti v mladším věku, musí často zvolit jinou formu hlídání dětí, ať už individuální hlídání či soukromou mateřskou školu.

b) Jaký je ideální počet dětí na jednu učitelku?

Graf 5: Počet dětí na jednu učitelku

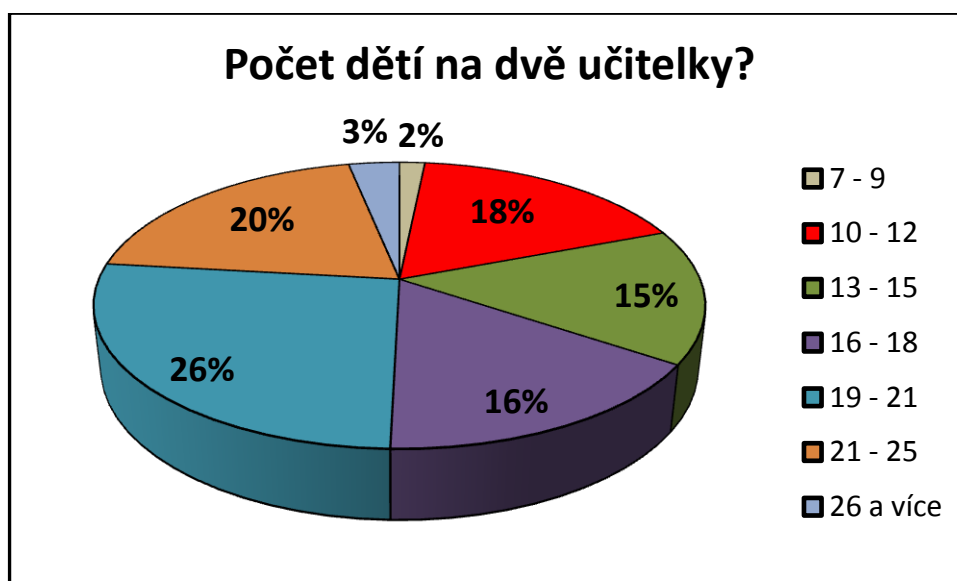
Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku, kolik dětí by měla mít jedna učitelka na starosti, odpovědělo 29 % tázaných 10 – 12 dětí, což je prostřední možnost v nabízených odpovědích v dotazníku. Druhá nejčastější odpověď byla 7 – 9 dětí (23 %) a ihned v zápětí s 20 % počet 4 – 6 dětí. První a poslední položku, a to 1 – 3 děti a 19 – 21 dětí, označilo 1 % respondentů.

Z dotazníku vyplývá, že veřejnost by volila spíše menší počty dětí na jednu učitelku.

c) *Jaký je ideální počet dětí na dvě učitelky?*

Graf 6: Počet dětí na dvě učitelky

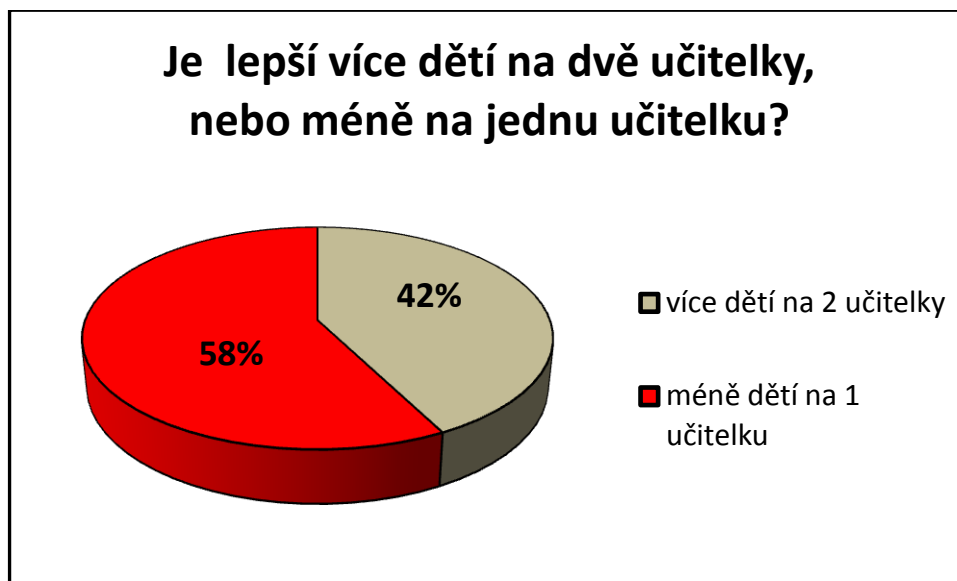

Zdroj: vlastní výzkum

Další otázka dotazníkového šetření směřovala k ideálnímu počtu dětí na dvě učitelky. Jak je z grafu vidět, nejvíce respondentů (26%) si myslí, že ideální počet dětí na dvě učitelky mateřské školy je 19 – 21 dětí. Tento výsledek odpovídá dvojnásobku počtu dětí, které respondenti uvedli jako ideální počet na jednu učitelku. Ve 20 % byla označena varianta 21 – 25 dětí. S malými rozdíly následují počty 10 – 12, 16 – 18 a 13 – 15 dětí. Nejméně byly opět označeny krajní možnosti, a to ve 3 % pro 26 a více dětí a ve 2 % počet 7 – 9.

d) Je lepší více dětí na dvě učitelky, nebo méně na jednu učitelku?

Graf 7: Je lepší více dětí na dvě učitelky, nebo méně na jednu učitelku

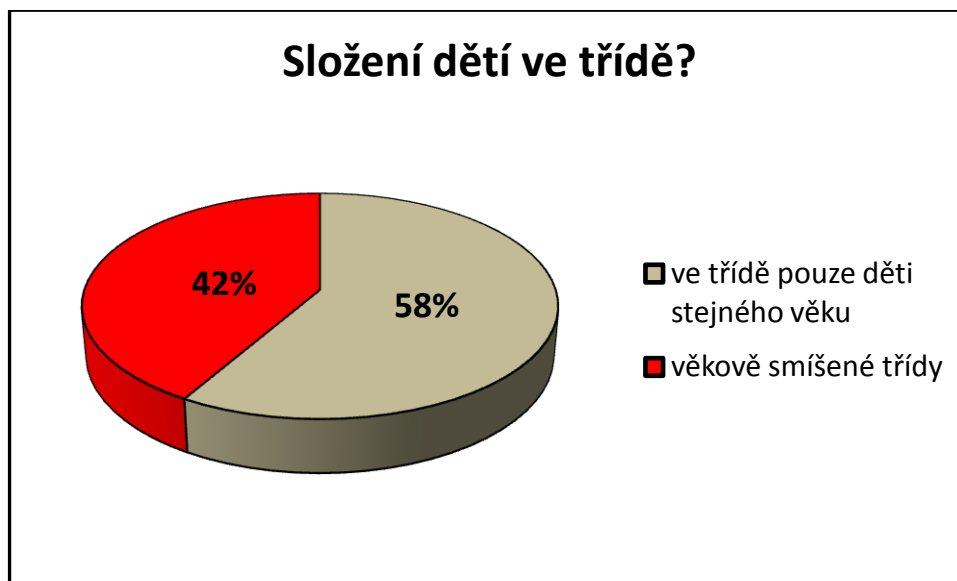

Zdroj: vlastní výzkum

S ohledem na předchozí dvě otázky směřovala další otázka dotazníku na to, zda je dle respondentů lepší mít ve třídě dvě učitelky nebo jednu. Z odpovědí vyplývá, že není tak zcela jasné, co by bylo pro veřejnost lepší. Ve větší míře, a to v 58 %, byla označena odpověď, že je lepší mít méně dětí, a to pouze s jednou paní učitelkou ve školce. Druhou variantu označilo 42 % respondentů.

e) Složení dětí ve třídě?

Graf 8: Složení dětí ve třídě

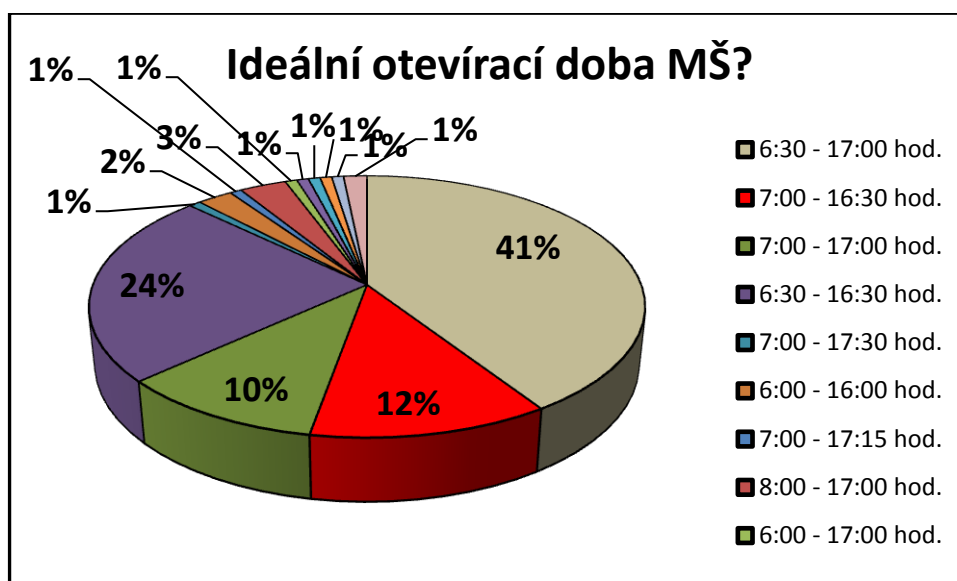

Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku, zda preferují respondenti věkově smíšené třídy či třídy s dětmi stejného věku, odpověděla většina, že by raději ve třídě měli pouze děti stejného věku. Zbýlých 42 % by preferovalo věkově smíšené třídy.

f) Jaká je ideální otevírací doba školy?

Graf 9: Ideální otevírací doba MŠ

Zdroj: vlastní výzkum

Dále dotazník obsahoval otázku týkající se ideální otevírací doby mateřské školy.

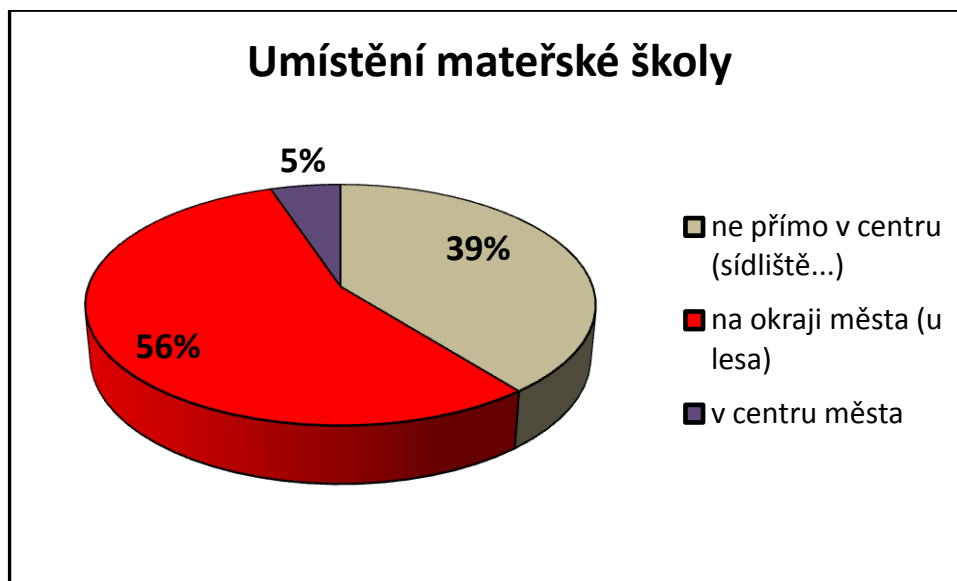
S velkým odstupem od dalších možností volili respondenti dobu od 6:30 do 17:00 hodin a to celkem 41 % tázaných. Další s největším procentem odpovědí je otevírací doba 6:30 až 16:30 hodin. Za zmínku stojí ještě dva otevírací časy s větším počtem odpovědí a to 7:00 - 17:00 a také 7:00 - 16:30 hodin. Ostatní možnosti byly označeny v méně než 3 % odpovědí.

Mezi nabídkou odpovědí byla i možnost zvolení jiné doby – objevily se časy 7:00 - 17:30, 6:00 - 16:00, 7:00 - 17:15 a také 6:00 - 17:00 hodin.

Z odpovědí je vidět rozmanitost vhodných časů, ovšem v převaze je za ideální čas zvolený čas 6:30 - 17:00 hodin, který je celkem reálný pro mateřské školy.

g) Jaké je ideální umístění mateřské školy?

Graf 10: Umístění mateřské školy

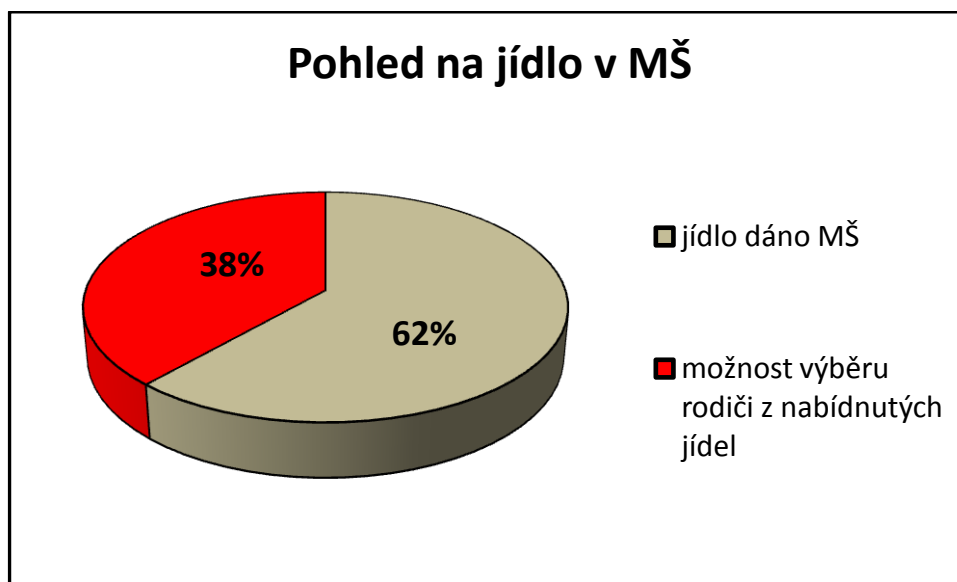
Zdroj: vlastní výzkum

Jako ideální umístění mateřské školy pro své děti, vnoučata či jiné děti by volila většina respondentů umístění na okraji města (u lesa), a to celkem 56 % respondentů. Ve 39 % bylo označeno umístění ne přímo v centru (například na sídlišti), za nejméně vhodné místo považuje veřejnost centrum města.

Také si myslím, že by mateřská škola měla být spíše v přírodě a dále od ruchu centra města, už jen kvůli bezpečnosti dětí při vycházkách. Mohou se tak lépe učit jak se mají správně k přírodě chovat, jak žít v souladu s ní. Dále je tu větší možnost pro volný pohyb dětí a tedy i jejich aktivnější vyžití při době vycházek.

h) Má být možnost výběru stravy rodiči, nebo má být jídlo pro všechny děti stejné?

Graf 11: Pohled na jídlo v MŠ

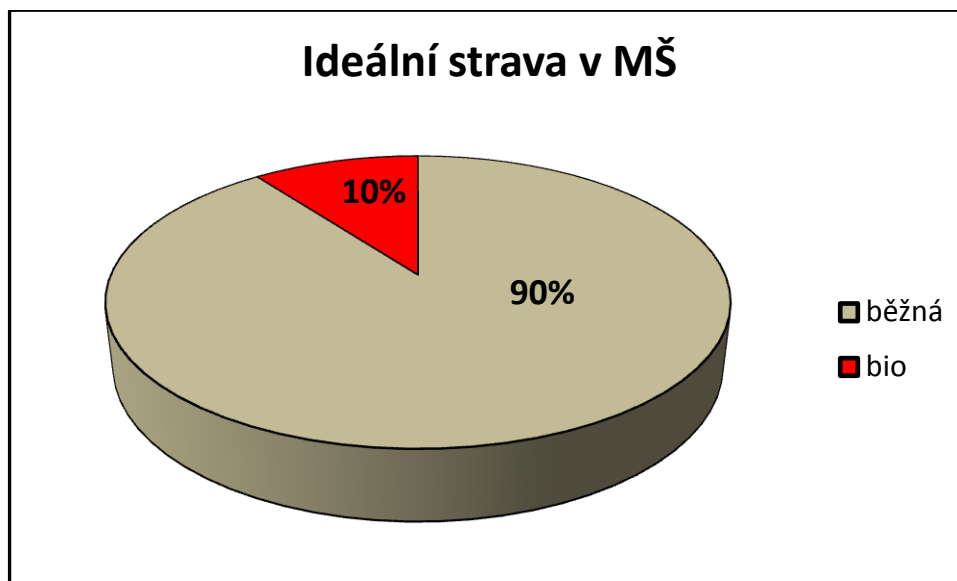

Zdroj: vlastní výzkum

Další otázka v dotazníku zjišťovala, zda má být možnost, aby si rodiče zvolili z výběru jídel pro své děti, nebo má být strava dána mateřskou školou a tedy pro všechny děti stejná. Z celkového počtu 126 respondentů by 62 % bylo pro to, aby bylo jídlo dáno mateřskou školou a zbylých 38 % by raději mělo možnost výběru z nabídky jídel.

i) Jaká je ideální strava v mateřské škole?

Graf 12: Ideální strava v MŠ

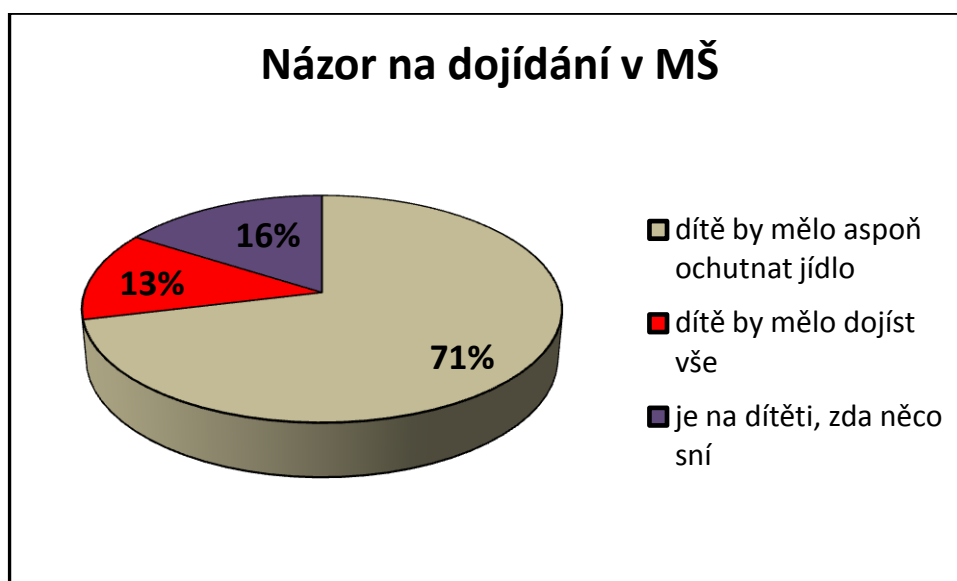

Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku týkající se ideální stravy v mateřské škole, odpovědělo jednoznačně nejvíce lidí, a to celých 77 %, že strava běžná, která se podává v mateřských školách převážně. Jako další možnost byla na výběr bio strava, kterou zvolilo 9 % tázaných. Zbýlých 14 % nezvolilo žádnou z variant a napsali, že by chtěli stravu zdravou, pestrou či s velkým množstvím ovoce a zeleniny.

j) Jaký mají rodiče názor na dojídaní jídla v mateřské škole?

Graf 13: Názor na dojídaní jídla v MŠ

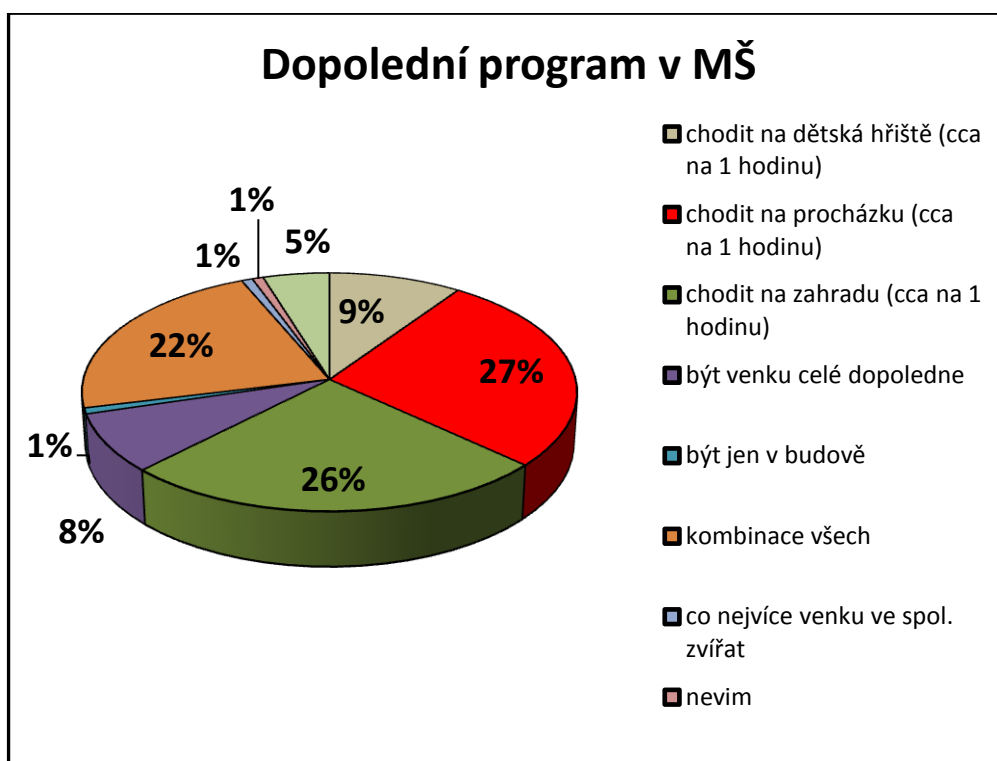

Zdroj: vlastní výzkum

Velice diskutovanou otázkou je dojídaní jídla v mateřské škole. Z výzkumu vyplývá, že většina veřejnosti je pro to, aby děti jídlo alespoň ochutnaly, než se rozhodnou, zda ho budou či nebudou jíst. Tohoto názoru je 71 % dotázaných. V 16 % odpovídali respondenti, že je na dítěti zda něco sní a zbylých 13 % by nutilo dítě, aby všechno své jídlo dojedlo.

k) Jaký by měl být venkovní dopolední program dětí?

Graf 14: Dopolední program v MŠ

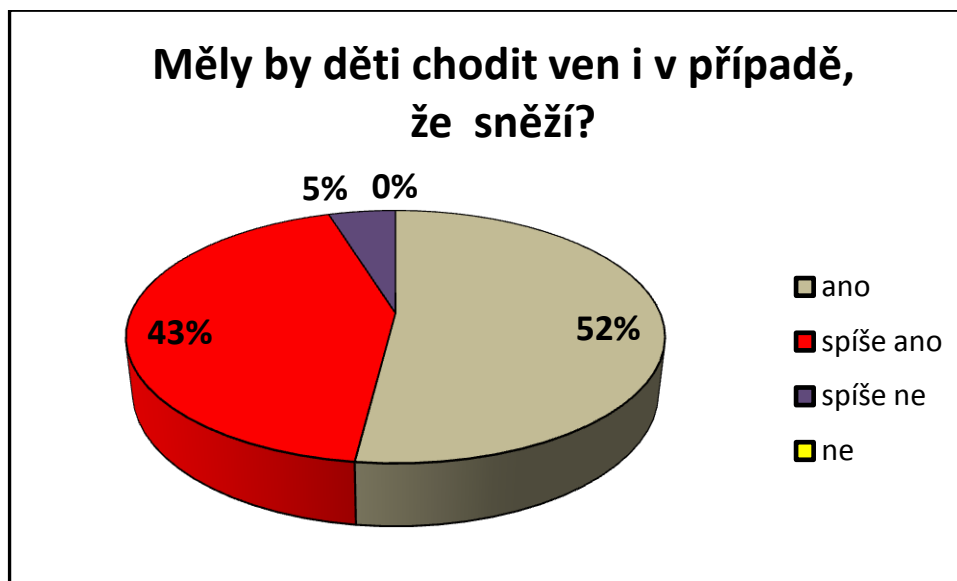
Zdroj: vlastní výzkum

Jako dopolední venkovní program pro děti by si 27 % tázaných představovalo procházku na cca 1 hodinu, 26 % označilo variantu týkající se pobytu s dětmi na zahradě na cca 1 hodinu. Jako kombinaci všech variant by si představovalo 22 % lidí. Možnosti chodit na dětské hřiště na jednu hodinu a být venku po celé dopoledne pobytu ve školce označilo 9 % a 8 % respondentů.

Aktivity jako být co nejvíce venku ve společnosti zvířat, být jen v budově uvedlo 1 %.

I) Měly by děti chodit ven i v případě, že sněží?

Graf 15: Měly by děti chodit ven i v případě, že sněží

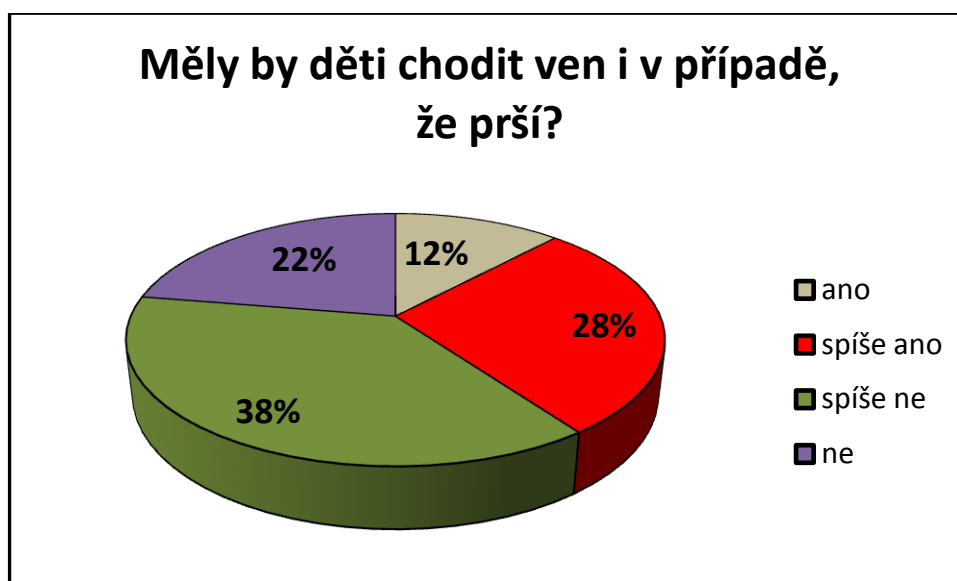
Zdroj: vlastní výzkum

Měly by děti chodit ven i v případě, že sněží? Tak na tuto otázku odpovědělo 52 % respondentů „ano“. Dalších 43 % tázaných odpovědělo „spíše ano“ a zbylých 5 % označilo „spíše ne“.

Z výzkumu je zřejmé, že pro veřejnost není sníh problém a spíše to berou jako vhodné trávení času s dětmi.

m) Měly by děti chodit ven i v případě, že prší?

Graf 16: Měly by děti chodit ven i v případě, že prší

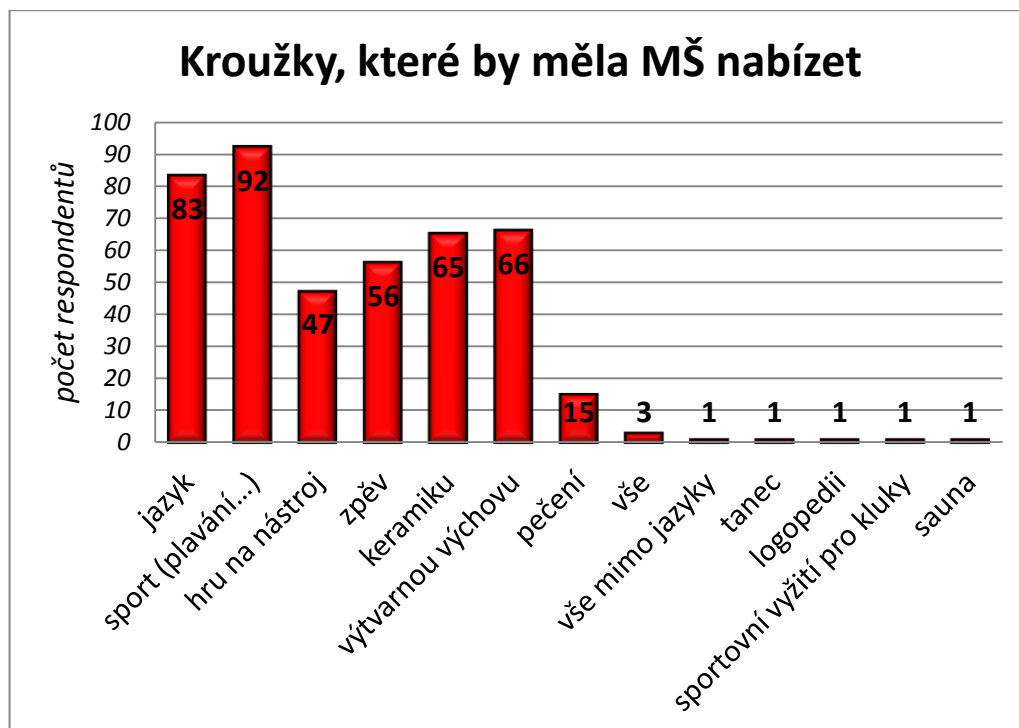
Zdroj: vlastní výzkum

Co se týká otázky, zda by měly děti chodit ven i v případě, že prší, už většina respondentů odpovídala „spíše ne“, a to 38 %. Na druhém místě - 28 % označilo „spíše ano“. Že by děti neměly chodit ven v případě deště, uvedlo 22 % respondentů. „Ano“ uvedlo 12% respondentů.

Jak je z tohoto grafu vidět, považují respondenti ve větší části déšť spíše za nevhodný pro pobyt dětí venku oproti sněhu. Je to dáno i tím, že děti mají rády pobyt venku, když je napadáný sníh. Oproti tomu déšť není pro ně tolik atraktivní.

n) Jaké aktivity by měla ideální MŠ nabízet?

Graf 17: Jaké aktivity by měla ideální MŠ nabízet

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu vyplývá, že nejvíce by si lidé přáli, aby mateřská školka v rámci kroužků či aktivit nabízela různé sporty. Shodlo se na tom 92 respondentů. Další nejčastěji označenou aktivitou, a to v 83 případech, byla výuka jazyků. Velice žádanými aktivitami by byli také výtvarná výchova (66 respondentů), keramika (65), zpěv (56) a hra na hudební nástroj, kterou uvedlo 47 respondentů.

Byla to z části volná otázka, a tak dále respondenti navrhovali, že by školka měla nabízet: vše mimo výuky cizích jazyků, tanec, logopedii, sportovní vyžití pro kluky a také saunu.

o) Měla by mít ideální MŠ nějaké extra vybavení (není obvykle v MŠ)?

Graf 18: Měla by mít ideální MŠ nějaké extra vybavení

Zdroj: vlastní výzkum

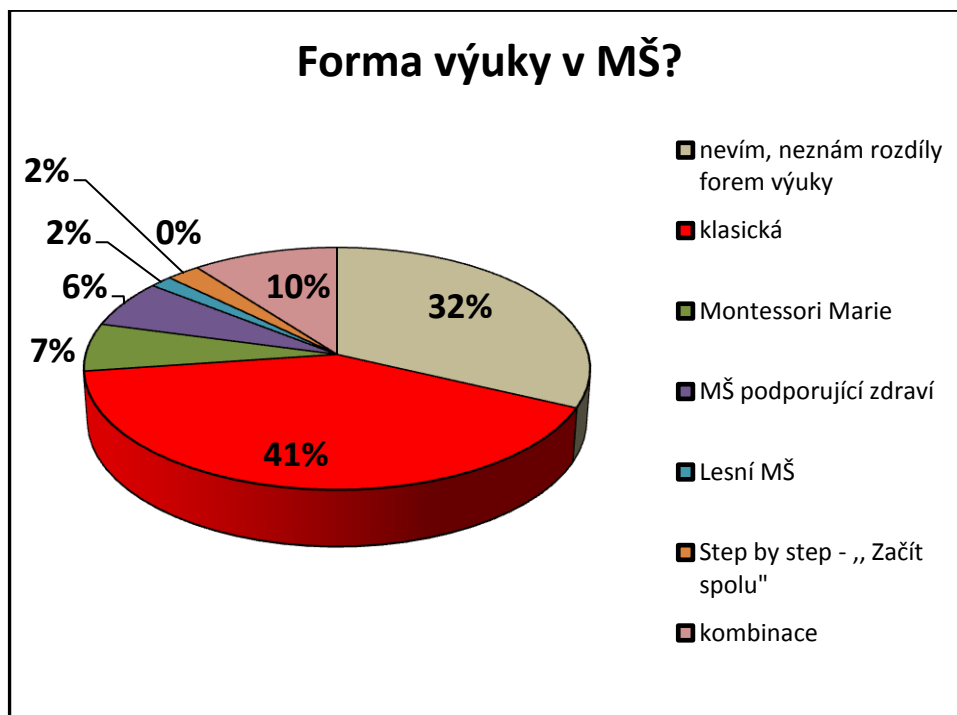
Z grafu je patrné, že nejvíce respondentů (70) si nemyslí, že by ideální mateřská škola měla mít nějaké extra vybavení oproti stávajícím mateřským školám. U velké části odpovědí bylo uvedeno, že vybavení ne, ale hlavně **by měl být jiný již zmíněný přístup k dětem.**

V osmi případech byl označen bezbariérový přístup a více prostoru ve školce. Dále se zde vyskytuje názor, že by v mateřské škole měly být hračky a vybavení, které jsou v běžných domácnostech cenově nedostupné (uvedlo 5 respondentů). Jako další jsou bezpečné hračky, didaktické hračky, prostorná zahrada či tělocvična.

V odpovědích se vyskytuje hodně nápadů na zpestření a zabezpečení mateřské školy, jako jsou eko koutky, pec na vypalování keramiky, poctivé dřevěné hračky, dopravní hřiště, psychomotorické pomůcky, malý bazén, bezpečnostní kamery u vchodů a mnoho dalších viz. výše uvedený graf a určitě každá z nich stojí za zvážení pro mateřské školy.

p) Jaká by měla být forma výuky v MŠ?

Graf 19: Forma výuky v MŠ

Zdroj: vlastní výzkum

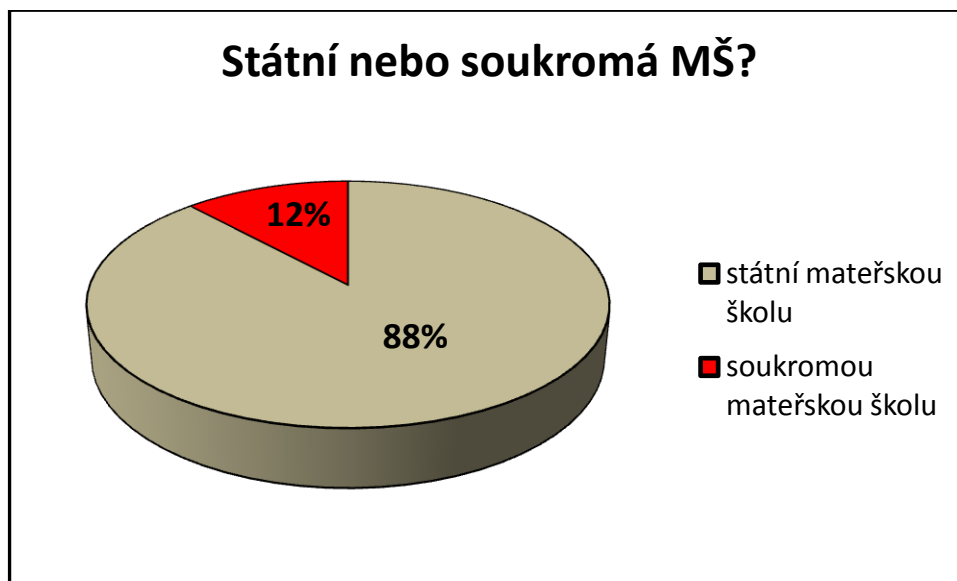
Další otázkou zařazenou do mého dotazníku je forma výuky v mateřské škole. Na tuto otázku odpovědělo nejvíce respondentů, a to 41 %, že by volili nejraději klasickou formu výuky. 32 % tázaných nezná rozdíly mezi různými formami a neví tedy, jakou by volili.

Jelikož je počet respondentů, kteří neznají rozdíly mezi formami veliký, je otázka, zda ti kteří odpověděli, že klasická forma je ta pravá, znají dané rozdíly, nebo jen volí „starou známou klasiku“.

Jako další (10 %) byla uvedena možnost kombinace různých forem a v 7 % pedagogika Marie Montessori. Dále, s malým množstvím označení, je mateřská škola podporující zdraví, lesní mateřská škola a Step by step.

q) Preferujete státní MŠ či soukromou MŠ?

Graf 20: Státní nebo soukromá MŠ

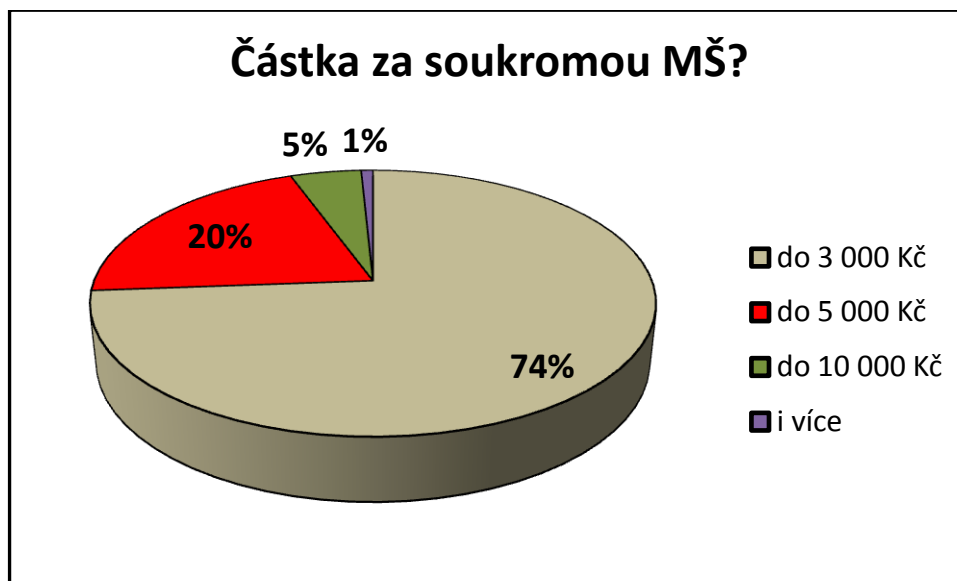

Zdroj: vlastní výzkum

Státní vs. soukromá mateřská škola, tak na tuto otázku odpovědělo 88 % tázaných, že preferují státní mateřskou školu. Soukromou mateřskou školu by pak volilo 12 % lidí.

r) *Jakou výši školného jsou ochotni lidé zaplatit za soukromou MŠ?*

Graf 21: Částka za soukromou MŠ

Zdroj: vlastní výzkum

Jelikož by většina tázaných volila státní školu, je celkem logické, že tedy nejvíce lidí, a to 74 %, by za soukromou mateřskou školu zaplatilo maximálně 3 000 Kč. Jedna pětina respondentů by byla ochotna zaplatit až 5 000 Kč. Do 10 000 Kč by bylo schopno investovat 5 % tázaných a 1 % lidí by bylo schopno zaplatit i více než 10 000 Kč za měsíc.

5 DISKUZE

- *Jakou má veřejnost představu o ideální MŠ a jaká by měla splňovat kritéria?*

Respondenti by ve své ideální mateřské škole chtěli třídy, ve kterých budou děti pouze stejného věku, to jak bylo uvedeno v kapitole 2.4 o mateřských školách, není určeno pevně a je na vedení mateřských škol, jakou variantu zvolí, zda věkově smíšené třídy, či třídy s dětmi stejného věku.

Ideální počet dětí na jednu učitelku by se pak pohyboval mezi 10 - 12 dětmi. Otevírací doba mateřské školy je ideální od 6:30 do 17:00 hodin. Minimální počet hodin, po který musí být mateřská škola s celodenním provozem otevřena, toto časové rozpětí respondentů splňuje, ale je opět zcela na zřizovateli, jakou přesnou dobu stanoví. Co se týká počtu dětí, je stanoven maximální počet dětí na jednu třídu standardně 24 dětí, a to by v porovnání z výsledky výzkumu odpovídalo dvojnásobku počtu dětí na jednu učitelku. Ve třídách je zpočátku jedna učitelka a před vycházkou přichází druhá. Je možné říci, že více času tráví děti v přítomnosti jen jedné učitelky a tak by to být dle názoru veřejnosti nemělo (24 dětí na jednu učitelku).

Převážná většina tázaných také uvádí, že by mělo být mateřských škol více. Nejdůležitějším a nejdiskutovanějším faktorem ideální mateřské školy je v současné době její vedení. Respondenti uvádějí, že není zas až tak důležité materiální vybavení, jako přístup a chování pedagogických pracovníků a to jak vůči rodičům, tak i vůči samotným dětem.

- *Co považuje veřejnost za nejdůležitější v souvislosti s představou ideální MŠ?*

Z výzkumu vyplývá, že nejdůležitějším bodem, jakým by se měla ideální mateřská škola odlišovat od těch stávajících, je přístup, a to jak k rodičům dětí, tak i k samotným dětem navštěvujícím mateřskou školu. Což souvisí i s počtem dětí

na jednu učitelku a tedy i počtem stávajícím mateřských škol. V případě, že by bylo více školek, mohlo by být méně dětí ve třídě a byla by větší možnost, prostor pro individuální práci s dítětem. Pedagogové by se tak mohli více dětem věnovat a čas strávený s dětmi by byl využit efektivněji.

○ *Jaké je ideální umístění mateřské školy?*

Podle respondentů je ideální umístění mateřské školy na okraji města, například u lesa či louky. Z odpovědí je vidět, že by lidé byli ochotni své děti vodit do mateřské školy i dále než jen vedle paneláku v centru města. Děti mají tak větší možnost pohybu bez většího nebezpečí, například srážky s autem, mohou se tam proběhnout, volně se pohybovat po lese či louce a nejen chodit v zástupu městem plným dopravních prostředků a tedy i hrozícího nebezpečí.

Umístění mateřské školy je zcela na zřizovateli, to my nemůžeme ovlivnit. Pokud mají rodiče trvalé bydliště v centru města a měli by zájem o mateřskou školu mimo jeho spádovou oblast, nezbývá jim než zkusit zápis v jiné školce na okraji města. Zde je ovšem menší pravděpodobnost přijetí a to z důvodu určitých přijímacích podmínek do mateřské školy. Nejdříve jsou přijímány děti ze spádové oblasti, následně zůstane-li volné místo, mají možnost ostatní.

○ *Jakou má veřejnost představu o podobě stravování (možnost výběru stravy rodiči, jídlo pro všechny děti stejné)?*

Ohledně podoby stravování se většina tázaných shoduje, že by mělo být jídlo pro všechny děti stejné, samozřejmě s výjimkou dětí s různými alergiemi a dietami.

Tento názor se shoduje s tím, jak fungují mateřské školy v dnešní době. Každá mateřská škola má daný jídelníček a podle toho dostávají všechny děti každý den jídlo. V dotaznících se objevoval také názor, že by měla mít mateřská škola vždy

vlastní kuchyni a jídelnu, toto opět není povinností a proto některé školky spadající pod základní školy mají společnou kuchyni.

○ *Jaký je názor veřejnosti na pobyt dětí venku?*

Dopolední pobyt venku by se měl uskutečnit ve formě cca hodinové procházky v přírodě a to i v případě, že padá sníh. Jinak se respondenti dívají na vycházku, když prší. V tom případě by děti měly raději zůstat celé dopoledne ve třídách a na procházku nechodit.

Dopolední program je v mateřských školách zcela na uvážení pedagogických pracovníků v dané třídě. To, za jakého počasí a jakou aktivitu zvolí, není pevně dáno. Záleží samozřejmě také na umístění mateřské školy. Když je mateřská škola v centru města, je pro děti, s ohledem na jejich aktivní využití času, mnohdy lepší, jít "pouze" na zahradu, ale v případě školky umístěné poblíž lesa či pole, není problém vykonávat jakékoliv aktivity i při vycházce.

○ *Jaké aktivity by měla podle veřejnosti ideální MŠ nabízet?*

Základní kroužky či aktivity, které by mateřská škola měla nabízet, jsou v první řadě sporty, dále výuka cizích jazyků, výtvarná výchova či keramika. Provoz různých kroužků je v mateřských školách velice omezený a moc se tedy neshodují s přáním lidí a pomyslnou ideální mateřskou školou.

Výsledky tohoto výzkumu se oproti výsledkům z výzkumu zmiňovaného v kapitole 2.9 realizovaného v roce 2007 liší. V roce 2007 se v mateřských školách nejvíce nabízel pěvecký kroužek, který se vůbec nevyskytuje na předním příčkách aktuálního výzkumu. Dále to byl výtvarný kroužek, anglický jazyk a keramika, které jsou i v tomto výzkumu na předních pozicích. Ovšem ve srovnávaném

výzkumu se vůbec neobjevují jakékoliv sporty, které jsou v tomto realizovaném výzkumu na prvním místě v žebříčku aktivit, které by veřejnost chtěla, aby byly nabízeny v mateřské škole.

ZÁVĚR

Hlavní cílem této bakalářské práce bylo zjistit to, jak si veřejnost představuje ideální mateřskou školu. Tedy jakou má představu o ideálním počtu dětí ve třídě, počtu učitelek na třídu, aktivitách v mateřské škole a mnoho dalších.

PARAMETRY IDEÁLNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Ideální mateřská škola by měla mít na jednu učitelku 10 - 12 dětí a na dvě učitelky 19 - 21 dětí. Jako vhodnější variantu veřejnost udává menší počet dětí na jednu učitelku než větší počet na učitelky dvě. V jedné třídě by měly být děti pouze stejného věku.

Mateřská školka by měla být umístěna na okraji města s otevírací dobou od 6:30 do 17:00 hodin. Jako vhodnou formu výuky by raději volily respondenti klasickou formu než jakékoliv alternativy.

Z dotazníku dále vyplynulo, že strava je vhodná, když je dána mateřskou školou, není tedy třeba výběru z více různých jídel. Ovšem bylo vidět, že dbají na její pestrost a preferují více ovoce a zeleniny. Respondenti se shodli na běžném složení stravy a myslí si, že by dítě mělo z každého jídla alespoň ochutnat, aby zjistilo, zda mu chutná, a bude ho tedy jíst, nebo zda mu nechutná a nechá ho být.

Jako ideální dopolední venkovní program je dle výzkumu chodit na hodinu na procházku a ihned vzápětí chodit na hodinu na zahradu. Dopolední program by se měl uskutečnit venku i v případě že sněží. Pokud ovšem prší, spíše by měly děti zůstat ve třídách a mít program uvnitř mateřské školy.

Zaměříme-li se na vybavení, které by měla mít ideální mateřská škola oproti klasické mateřské škole navíc, odpovídali respondenti, že nemusí být žádné extra navíc, ale zdůrazňují, že ideální škola by měla být hlavně odlišná přístupem

a prostorem. Tedy, že až tak nezáleží na vybavení, ale na kvalitě vedení a pedagogických pracovníků.

Drtivá většina respondentů je pro volbu státní mateřské školy. Pokud by však museli volit soukromou školku, byli by za ni ochotni zaplatit maximálně do 3 000 Kč za měsíc.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- 1) BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Současná mateřská škola a její řízení*. Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-537-7.
- 2) HITKOVÁ, Eva. Osobnostně orientovaná výchova v mateřské škole. [Www.rvp.cz](http://www.rvp.cz) [online]. 2011 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/p/10741/OSOBNOSTNE-ORIENTOVANA-VYCHOVA-V-MATERSKE-SKOLE.html/>
- 3) KOŤÁTKOVÁ, Soňa a Jan PRŮCHA. *Předškolní pedagogika - ŠVP, TVP, IVP, práva dítěte*. [Rvp.cz](http://www.rvp.cz) [online]. 2013 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/18029/predskolni-pedagogika-svp-tvp-ivp-prava-ditete.html/>
- 4) Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy: *Zpráva o vývoji českého školství od listopadu 1989*. Strategické a koncepční dokumenty [online]. 2009 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-cerven-2009?highlightWords=zprava_vyvoj_skolstvi
- 5) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Aktuální znění zákona o pedagogických pracovnících k 1. září 2012 [online]. 2012 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/aktualni-zneni-zakona-o-pedagogickych-pracovnicich-k-1-zari>
- 6) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Nejčastější dotazy k předškolnímu vzdělávání [online]. rok neuveden [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/nejcastejsi-dotazy-k-predskolnimu-vzdelavani>
- 7) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Školský zákon Školský zákon 21. 10. 2014 Novela školského zákona (č. 472/2011 Sb.) - výklady a informace [online]. 2011 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/skolsky-zakon>

- 8) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Vyhláška č.107/2005 Sb., o předškolním stravování [online]. 2005 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-107-2005-sb-1>
- 9) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Vyhláška č.14/2005 Sb. [online]. 2005 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-14-2005-sb-o-predskolnim-vzdelavani-1>
- 10) Nakladatelství Portál. Patří kroužky do mateřské školy? [online]. 2008 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.portal.cz/scripts/detail.php?id=25560>
- 11) Národní ústav pro vzdělávání. Jak má vypadat individuální vzdělávací plán [online]. neveden [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/cinnosti/kurikulum-vseobecne-a-odborne-vzdelavani-a-evaluace/jak-ma-vypadat-individualni-vzdelavaci-plan>
- 12) PAVLOVSKÁ, Marie, Zora SYSLOVÁ a Bohumíra ŠMAHELOVÁ. *Dějiny předškolní pedagogiky*. Brno: Munipress, 2012. ISBN 978-80-210-5981-8.
- 13) PODHRADSKÝ, Jiří – ideální školka (výsledky průzkumu)[online]. 2009 [cit. 2013-12-29]. Dostupné z: <http://idealni-skolka.vyplnto.cz>.
- 14) PRŮCHA, Jan a Soňa KOŤÁTKOVÁ. *Předškolní pedagogika: učebnice pro střední a vyšší školy*, Praha: Portál, s. r. o., 2013. ISBN 978-80-262-0495-4.
- 15) *Rámcový vzdělávací program* [online]. 2007 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://rvp.cz/>
- 16) SOMR, Miroslav a kol.. *Dějiny školství a pedagogiky*, Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.
- 17) SPILKOVÁ, Vladimíra a kol.. *Proměny primárního vzdělávání v ČR*, Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-942-9.
- 18) ŠTVERÁK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky*, Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983.
- 19) VÝZKUMNÝ ÚSTAV PEDAGOGICKÝ. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání* [online]. 2004 [cit. 2013-12-29]. Dostupné

z: <http://www.nuv.cz/ramcove-vzdelavaci-programy/rvp-pro-vseobecne-vzdelavani>.

- 20) BRUCEOVÁ, Tina. Předškolní výchova. Praha: Portál, 1996. ISBN 80-7178-068-5.
- 21) GARDOŠOVÁ, Juliana a Lenka DUJKOVÁ, a kol. *Začít spolu - pro MŠ*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-815-5.
- 22) HAVLÍNOVÁ, Miluše a Eliška VENCÁLKOVÁ a kol. *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole (aktualizovaný program)*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7376-061-5
- 23) SVOBODOVÁ, Eva a kol. *Vzdělávání v mateřské škole*. Portál, 2010. ISBN 978-807-3677-749.
- 24) HRDLIČKOVÁ, Alena. *Alternativní pedagogické koncepce*. JČU v Č. B., Pedagogická fakulta, 1994. ISBN 80-7040-104-4.
- 25) JEŘÁBKOVÁ, Blanka. *Mateřská škola jako životní prostor I*. Brno: Masarykova univerzita, 1993. ISBN 80-210-0830-X.

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů	29
Graf 2: Pohlaví respondentů	30
Graf 3: Aktuální věk respondentů	30
Graf 4: Je dostatek mateřských škol.....	32
Graf 5: Počet dětí na 1 učitelku	33
Graf 6: Počet dětí na 2 učitelky	34
Graf 7: Je lepší více dětí na 2 učitelky, nebo méně na 1 učitelku	35
Graf 8: Složení dětí ve třídě	36
Graf 9: Ideální otevírací doba MŠ.....	37
Graf 10: Umístění mateřské školy	38
Graf 11: Pohled na jídlo v MŠ	39
Graf 12: Ideální strava v MŠ	40
Graf 13: Názor na dojídaní v MŠ.....	41
Graf 14: Dopolední program v MŠ	42
Graf 15: Děti by měly chodit ven i v případě, že sněží	43
Graf 16: Děti by měly chodit ven i v případě, že prší	44
Graf 17: Jaké aktivity by měla ideální MŠ nabízet.....	45
Graf 18: Měla by mít ideální MŠ nějaké extra vybavení	46
Graf 19: Forma výuky v MŠ	48
Graf 20: Státní nebo soukromá MŠ	49
Graf 21: Částka za soukromou MŠ	50

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Dotazník pro veřejnost "Ideální mateřská škola"

Příloha č. 2 - Výživové normy pro školní stravování

Dotazník pro veřejnost

- 1) Vaše pohlaví?
 - žena
 - muž

- 2) Věk
 - 18 - 25
 - 26 - 35
 - 36 - 45
 - 46 a více

- 3) Dosažené vzdělání
 - základní
 - středoškolské
 - středoškolské s maturitou
 - vysokoškolské

- 4) Myslíte si, že je dostatek mateřských škol?
 - ano
 - ne

- 5) Ideální počet dětí ve třídě na jednu učitelku:
 - 1 - 3
 - 4 - 6
 - 7 - 9
 - 10-12
 - 13- 15
 - 16-18
 - 19-21
 - 22-25
 - 26 a více

- 6) Ideální počet dětí na dvě učitelky?
 - 1 - 3
 - 4 - 6
 - 7 - 9
 - 10-12
 - 13- 15
 - 16-21
 - 22-25
 - 26 a více

- 7)** Jakou variantu preferujete?
- více dětí na 2 učitelky
 - méně dětí na 1 učitelku
- 8)** Chtěl (a) byste raději
- věkově smíšené třídy
 - ve třídě děti stejného věku
- 9)** Vhodná otevírací doba mateřské školy?
- 6:30 - 16:30 hod.
 - 6:30 - 17:00 hod.
 - 7:00 - 16:30 hod.
 - 7:00 - 17:00 hod.
 - 8:00 - 16:30 hod.
 - 8:00 - 17:00 hod.
 - jiná doba, jaká:
- 10)** Ideální umístění mateřské školy?
- v centru města
 - ne přímo v centru (sídliště...)
 - na okraji města (u lesa...)
 - jinde, kde:.....
- 11)** Strava
- jídlo dáno MŠ
 - možnost výběru rodiči z nabídnutých jídel
- 12)** Jaká by byla podle Vás strava v ideální mateřské škole
- běžná
 - bio
 - vegetariánská
 - jiná, jaká.....
- 13)** Váš názor na jídlo:
- dítě by mělo dojíst vše
 - dítě by mělo aspoň ochutnat jídlo
 - je na dítěti, zda něco sní
- 14)** Děti by měly dopoledne:
- být jen v budově
 - chodit na procházku (cca na 1 hodinu)
 - chodit na zahradu (cca 1 hodinu)
 - chodit na dětská hřiště (cca 1 hodinu)

- být venku celé dopoledne
 - jiné: jaké
- 15)** Měly by děti chodit ven i v případě, že sněží?
- ano
 - spíše ano
 - ne
 - spíše ne
- 16)** Měly by děti chodit ven i v případě, že prší?
- ano
 - spíše ano
 - ne
 - spíše ne
- 17)** Ideální školka by měla navíc nabízet:
- jazyk
 - sport (plavání...)
 - hru na nástroj
 - keramiku, výtvarnou výchovu apod.
 - pečení
 - zpěv
 - jiné aktivity, jaké:.....
- 18)** Měla by mít mateřská škola nějaké extra vybavení?
- ano, jaké.....
 - ne
- 19)** Forma výuky v ideální mateřské škole
- klasická
 - Montessori Marie
 - Waldorfská pedagogika
 - Daltonský plán
 - Step by step - „Začít spolu“
 - Lesní MŠ
 - MŠ podporující zdraví
 - Vzdělávací systém Basic
 - jiná.....
 - nevím, neznám rozdíly forem výuky
- 20)** Preferujete
- státní mateřskou školu
 - soukromou mateřskou školu
- 21)** Jakou výši školného jste ochotni zaplatit za soukromou mateřskou školu?

- do 3 000 Kč
- do 5 000 Kč
- do 10 000 Kč
- i více

Výživové normy pro školní stravování

Průměrná měsíční spotřeba vybraných druhů potravin na strážníka a den v gramech, uvedeno v hodnotách "jak nakoupeno".

	Druh a množství vybraných potravin v g na strážníka a den									
	Maso	Ryby	Mléko tekuté	Mléčné výr.	Tuky volné	Cukr volný	Ovoce celkem	Zelenina celkem	Ovoce Brambory	Luštěniny
3-6 r. přesnídávka, oběd, svačina	55	10	300	31	17	20	110	110	90	10
7-10 r. oběd	64	10	55	19	12	13	85	65	140	10
11-14 r. oběd	70	10	70	17	15	16	90	80	160	10
15-18 r. oběd	75	10	100	9	17	16	100	90	170	10
celodenní stravování										
3-6 r.	114	20	450	60	25	40	190	180	150	15
7-10 r.	149	30	250	70	35	55	215	170	300	30
11-14 r.	159	30	300	85	36	65	215	210	350	30
15-18 r.	163	20	300	85	35	50	250	240	300	20
Druh a množství vybraných druhů potravin v g na strážníka a den pro laktoovovegetariánskou výživu										
	Vejce	Mléko tekuté	Mléčné výr.	Tuky volné	Cukr volný	Ovoce celkem	Zelenina celkem	Ovoce Brambory	Luštěniny	
3-6 r. přesnídávka, oběd, svačina	15	350	75	12	20	130	115	90	20	

7-10 r. oběd	15	250	45	12	12	70	92	140	15
11-14 r. oběd	15	250	45	12	15	80	104	160	15
15-18 r. oběd	15	250	45	12	13	90	114	160	15
15-18 r. celodenní stravování	25	400	210	35	40	290	370	250	30

1. Průměrná spotřeba potravin je vypočtena ze základního sortimentu potravin tak, aby bylo zajištěno dosažení příslušných výživových norem. Je uvedena v hodnotách "jak nakoupeno" a je do ní proto zahrnut i přirozený odpad čistěním a dalším zpracováním. Z celkové denní výživové dávky se počítá v průměru 18% na snídani, 15% na přesnídávku, 35% na oběd, 10% na odpolední svačinu a 22% na večeři.

2. Spotřeba potravin odpovídá měsíčnímu průměru s přípustnou tolerancí + - 25 % s výjimkou tuků, kde množství volných tuků představuje horní hranici, kterou lze snížit. Poměr spotřeby rostlinných a živočišných tuků činí přibližně 1 : 1 s důrazem na zvyšování podílu tuků rostlinného původu.

3. Uvedené množství zeleniny, ovoce a luštěnin je dolní hranicí spotřeby, kterou je žádoucí zvýšit. Při propočtu průměrné spotřeby se hmotnost sterilované a mražené zeleniny násobí koeficientem 1,42, protože nevznikají ztráty čistěním jako u syrové zeleniny. U sušené zeleniny se hmotnost násobí koeficientem 10 (10 dkg = 1 kg).

4. Součástí jídel je vždy nápoj a k dosažení žádoucích hodnot vitamínu C je nutno zařazovat do jídelníčku nápoje, kompoty a zeleninové saláty s přísadkou vitamínu C.

5. Laktoovovegetariánskou výživu lze uplatnit v případě, že s tím souhlasí všichni zákonní zástupci nezletilých strážníků nebo zletilí strážníci, nebo u provozovatelů stravovacích služeb, kde lze uplatnit podávání jídel na výběr. Průměrnou spotřebu potravin lze doplnit drůbežím a rybím masem.

7. Souhlasí-li zákonný zástupce strážníka nebo zletilý strážník, lze strážníkům ze tříd se sportovním zaměřením, strážníkům vykonávajícím sportovní přípravu a strážníkům v konzervatoři připravujícím se v oboru tanec zvýšit celkovou denní výživovou dávku s přihlédnutím k charakteru tělesné činnosti až o 30 %. Další zvýšení je možné pouze na doporučení lékaře.